

TRIBUNA ȘCOLII

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XIX (XLI) Nr. 323 (1 409)
Simbătă, 20 mai 1989

8 pagini — 2,50 lei

SĂRBĂTORI SCUMPE INIMILOR NOASTRE

Am sărbătorit în acest an Armindeniul într-o dublă semnificație jubilară: împlinirea a 100 de ani de la proclamarea Zilei de 1 Mai ca Zi a Solidarității Internaționale a Tuturor Celor ce Muncesc de pretutindeni și jubileul de 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, din București, la care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au avut un rol de covârșitoare importanță.

Pentru clasa muncitoare, pentru întreaga națiune română, acel fierbinte 1 Mai din 1939 va rămâne de-a pururi în istorie și-n inimi, ca un simbol strălucitor al luptei pline de abnegație, prin care zeci de mii de bucureșteni au ieșit să demonstreze pe străzile Capitalei, spunind un „NU!” hotărât forțelor întunecate care se abăteau peste țară.

Amplă demonstrație de la 1 Mai 1939 a scos în evidență curajul nemărginit și cuceranța revoluționară, precum și capacitatea organizatorică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, definindu-i, încă de pe atunci, marea personalitate ce avea să se exprime cu strălucire de geniu în anii edificării societății socialiste. În același timp, o contribuție remarcabilă la mobilizarea maselor, îndeosebi a tineretului muncitor, la marea demonstrație a avut-o tovarăsa Elena Ceaușescu.

Acel 1 Mai 1939, înscris, cu litere de aur în istoria luptei revoluționare a poporului român, de la care am aniversat 50 de ani, a fost evocat, emoționant, în Expoziția omagială fotodocumentară și de carte, deschisă cu acest prilej. Expoziția, făcând parte din suita de numeroase manifestări de pe întreg cuprinsul patriei, ce au avut loc la acest jubileu, este o amplă trecere în revistă a sărbătoririi Zilei de 1 Mai în țara noastră, de-a lungul timpului, o evocare, de fapt, a înseși istoriei eroice a clasei noastre muncitoare, de la nașterea sa și până la construirea noii orânduiri sociale pe pământul românesc, culminând cu măreșele realizări din perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, perioadă intrată în conștiința neamului sub numele de Epoca Nicolae Ceaușescu.

La 8 mai, am cinstit încă o sărbătoare scumpă inimilor noastre: aniversarea a șaiszeci și opt de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, eveniment de o deosebită importanță pentru întreaga devenire a istoriei acestei națiuni. De-a lungul gloriosului său drum de luptă și de victorii, Partidul Comunist Român — centrul vital al națiunii noastre — și-a câștigat dragostea și stima celor mai buni fii ai patriei noastre, iar de cind la cirna destinelor țării se află etitorul României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul și-a sporit considerabil prestigiul. Roadelor politicii sale înțelepte se văd pretutindeni în țară — în măreșele ctitorii ale epocii care poartă numele Omului din fruntea partidului și a țării, în fața nouă a orașelor și a patriei, în imensul prestigiu dobândit de România în lume, prin dorința sa de pace și de colaborare cu toate popoarele. Tot datorită acestei politici, prin rambursarea integrală a datoriei externe, România a devenit, pentru prima dată în istoria sa, independentă, atât din punct de vedere economic, cit și politic!

Eliberarea patriei de orice servituți străine au visat-o toți marii înaintași ai neamului. Eminescu o definea drept „sumă a vieții noastre istorice”. La 9 Mai am aniversat eucerirea independenței de stat, de la 1877, prin care a fost sfărmat jugul otoman de veacuri. Și, coincidență plină de semnificații, tot la 9 Mai (1945), am aniversat, împreună cu popoarele lumii, victoria deplină asupra celei mai odioase forțe a întinericului din cîte a cunoscut omenirea — asupra fascismului.

Sărbători în mai, sărbători scumpe inimilor noastre. Evocîndu-le, aducem un pios omagiu gloriosului trecut de luptă al poporului, ele fiindu-ne în același timp un înflăcărat îndemn în edificarea eroicului prezent și în conturarea „viitorului de aur” visat de înaintași și ctitorii de noi și de urmașii noștri.

Sub conducerea clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, erou între eroii neamului, întîmpinăm cu fapte mărețe de muncă cele două evenimente ale anului — a 45-a aniversare a Revoluției de Eliberare Socială și Națională, Antifascistă și Antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului — convingîși că fiecare ne aducem, la locul nostru de muncă, părțica de contribuție la înflorirea și mai puternică a scumpei noastre patrii, la ridicarea ei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.

TRIBUNA ȘCOLII

Trimestrul al III-lea — etapă hotărîtoare pentru încheierea cu succes a anului școlar

În viața școlii, ultimul trimestru reprezintă o perioadă distinctă, deosebit de importantă. Nu numai pentru că poate fi considerat un moment de bilanț, de evaluare retrospectivă a roadelor, eforturilor, ingeniozității, dăruirii și constanței în munca de care a dat dovadă cadrul didactic sau o etapă în care diagnoza performanței și randamentului școlar capătă dimensiuni sintetizatoare, îmbinîndu-se mai mult și mai armonios, ca în alte etape ale anului, cu elemente de prognoză, cu structurarea strategiilor de viitor de pe pozițiile realității imediate, ci și pentru că acest trimestru este considerat ca propice pentru atingerea unui vîrf de performanță școlară, a unui maxim care facilitează integrarea organică a informațiilor stocate pe parcurs în ansambluri funcționale, în contexte logic-cognitive variate și pentru inserarea lor în esafodajul totalității cunoștințelor pe care le asimilează elevul.

Transformările novatoare care au jalonat evoluția școlii românești în anii socialismului și în special în perioada de după Congresul al IX-lea al P.C.R., modernizarea accentuată a procesului de învățămînt, formarea omului nou, capabil să răspundă cu promptitudine, competență, dăruire și elan revoluționar multiplelor cerințe, specifice societății noastre în plină dezvoltare, au impus redimensionări structurale de esență ale modului de concepere și desfășurare ale actului de predare-învățare-evaluare.

Conștienți de sarcinile de mare răspundere care ne revin în lumina expunerilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din perioada aprilie 1988 — aprilie 1989, a recentei Cuvîntări la Plenara C.C. al P.C.R. din

12—14 aprilie a.c., document programatic de o excepțională însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a patriei, pentru destinele învățămîntului românesc, noi, slujitorii școlii arădene, ne preocupăm permanent de înnoirea metodelor, tehnicilor și procedurilor specifice de intervenție educațională de mare eficiență, care să conducă la ridicarea permanentă a nivelului calitativ al muncii de instruire desfășurate în unitățile de învățămînt.

În etapa actuală de profunde transformări înnoitoare, în realizarea cărora un rol important revine tinerelor generații formate în acești ani de împliniri fără precedent, în istoria noastră, ani pe care cu legitimă mîndrie angajantă îi numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”, asigurarea eficienței structurilor specifice învățămîntului nu poate fi concepută în absența unor programe coerente pe termen lung, care să vizeze redimensionarea componentelor funcționale active, metodico-pedagogice ale planificării, desfășurării și evaluării muncii didactice. Nu vom proceda la o exhaustivă prezentare a tuturor măsurilor cuprinse în planurile elaborate la nivelul unităților de învățămînt arădene și la nivelul Inspectoratului Școlar, ci ne vom rezuma doar la succinta enumerare a citorva dintre principalele direcții de acțiune avute în vedere pentru perioada imediat următoare.

Astfel, în ceea ce privește pregătirea elevilor — indicator sintetic fundamental al calității muncii noastre — am precizat pentru acest trimestru o serie de măsuri destinate să ajute cadrele didactice să depășească unele stereotipuri acționale care persistă încă în modul de planificare și organizare a bugetului de

Un rodnic schimb de experiență în județul Bihor, pe tema orientării școlare și profesionale, a pregătirii forței de muncă

Pentru popularizarea celor mai bune forme și metode de pregătire a forței de muncă și de influențare a opțiunilor școlare și profesionale ale elevilor, în ultimii ani, au fost inițiate ample acțiuni pe această temă în diferite județe cum au fost Bacău, Olt, Hunedoara, Prahova, — ca să cităm doar cîteva dintre cele în care s-au organizat schimburi de experiență de nivel republican. Inscrisu-se pe linia acestor valoroase acțiuni, în zilele de 11—12 mai a.c., în județul Bihor s-au desfășurat lucrările unui bogat schimb de experiență pe problemele activității de orientare școlară și profesională a elevi-

lor, de pregătire a forței de muncă, organizat de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri împreună cu Inspectoratul Școlar al județului Bihor și Comisia județeană pentru activitatea sindicatelor din învățămînt Bihor. La lucrările schimbului de experiență au participat inspectori școlari generali ai inspectoratelor școlare județene, președinți ai comisiilor județene pentru activitatea sindicatelor din învățămînt, reprezentanți ai Ministerului Muncii și ai altor ministere economice, reprezentanți al Comitetului Central U.T.C. și ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai presei centrale și locale.

Luînd cuvîntul la deschiderea lucrărilor în plen ale schimbului de experiență, tovarăsa Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a subliniat că această acțiune se desfășoară în climatul generat de lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Marii Adunări Naționale, din aprilie a.c., de aniversarea a 50 de ani de la marea demonstrație patriotică, antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, și împlinirea unui veac de la declararea zilei de 1 Mai ca Zi a Solidarității Internaționale a Celor ce Muncesc. Prin Plenara Comitetului Central al Partidului și Marea Adunare Națională, din aprilie a.c., istoria patriei a înscris în cronică eroică a construcției socialiste unul din marile sale momente de profundă semnificație. „Pentru prima dată în istoria sa îndelungată, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în strălucitele sale cuvîntări din cadrul acestor înalte forumuri, România nu mai are nici o datorie externă, nu mai plătește tribut nimănui și este cu adevărat independentă — și economic și politic”.

Insufleșitoarele adunări populare de pe întreg cuprinsul țării, prilejuate de acest eveniment, precum și evocarea memorabilului act de acum 5 decenii au pus încă o dată în evidență, cu toată puterea de convingere a faptelor, rolul determinant, hotărîtor pe care l-au avut și îl au eminenței revoluționari patrioți, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu, în organizarea și desfășurarea luptei de eliberare socială și națională, în edificarea noii orânduiri sociale, au ilustrat în modul cel mai viu deplina unitate a întregului popor în jurul gloriosului partid comunist, a secretarului său general.

Beneficiind de îndrumările și sprijinul permanent de înaltă competență ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prominentă personalitate a vieții științifice și politice contemporane,

(Continuare în pag. a 3-a)

Prof. MARIA BUCUR
Inspector școlar general
al județului Arad

(Continuare în pag. a 8-a)

OCTAVIAN BUZESCU

Tezaur spiritual

„Eminescu — poet național și universal“

La Școala din comuna Erbiceni, județul Iași, a avut loc, la începutul lunii mai, o seară culturală cu tema „Eminescu-poet național și universal“. Acțiunea a debutat cu susținerea unui referat cu acest titlu, de către prof. Viorica Prisecaru, directoarea școlii, din care considerăm demn de interes să extragem, spre exemplificare, următorul fragment: „...Poet și gânditor, înțelegător al istoriei, ca oglindă a trecutului, și al politicii, ca istorie contemporană, el a trecut prin filtrul uriașei sale inteligențe tot ce era problematică umană majoră. S-a aplecat asupra ființei sale și a descifrat în ea eternul uman, s-a înălțat până în spațiile interstelare. Dar, între microcosm și macrocosm a țesut neîntrerupte fire, s-a intrupat în diverse ipostaze lirice, încercând, cu gest de tăgădă, să schimbe structura lumii, pe care o vedea imperfectă, s-a înălțat spre viziunile cele mai îndrăznețe asupra începuturilor și sfârșiturilor lumii, a explorat universul

celor vizibile și invizibile, minț de o nestinsă curiozitate de cunoaștere, a tras concluzii dureroase cu privire la condiția geniului, la acea forță declanșatoare de demiurgie, la dragoste. Dar, dincolo de toate, problematica «țării» l-a fost cea mai scumpă. Patria a însemnat pentru el certitudinea majoră a existenței, a spațiului rădăcinilor ființei. Imperfecți în prezentul timpului său, priveștea țării îl dureau și se mingia evocându-i trecutul, în care credea, sperând într-un viitor luminos...

Învățătorii Constantin Lupu, Gheorghe Ivan, și Luminița Șraier au prezentat apoi un mănunchi de cintece pe versurile poetului, iar un grup de elevi au recitat din lirica eminesciană. La reușita acțiunii — care s-a bucurat de participarea unui mare număr de elevi, părinți și cadre didactice — au contribuit în mod deosebit învățătorii Dumitru Ignăteanu și Ioan Olteanu.

Prof. IOAN C. ALISTAR

OMAGIU MARELUI POET

La Școala cu clasele I—X din comuna Stănești, județul Gorj, în ziua de activități consacrate, încă din decembrie anul trecut, Centenarului morții lui Mihai Eminescu, au fost prezentate și comunicările: „Mihai Eminescu — luceafăr al poeziei românești“ (prof. Teodora Nica), pentru elevii claselor a V-a — a VIII-a și „Mihai Eminescu — poet național“ (prof. Maria Angheloiu), pentru elevii claselor a IX-a — a X-a; pentru elevii claselor I — a IV-a, tot prof. Teodora Nica, în calitate de bibliotecară a școlii, a organizat o expoziție de carte pentru copii (basmă, poezii eminesciene de inspirație istorică), o evocare și un recital din lirica marelui poet, adecvată vârstei lor.

Biblioteca școlară și cea comunală au organizat, de altfel, începând din ianuarie 1989, expoziții cu caracter permanent ce cuprind diferite ediții și volume din opera scriitorului, albume, monografii, studii, fotografii, discuri cu texte eminesciene în lecturi celebre, scrieri critice despre autor și opera sa etc.

Concursul „Cine știe ceiștigă“, organizat la nivelul școlii și antreninnd colective de elevi din toate clasele, are ca temă, în

anul acesta, „Viața și opera lui Mihai Eminescu“.

Catedrele de limba și literatura română și limbi moderne au hotărât să instituie în mod permanent un „moment poetic Eminescu“ în lecțiile de limba și literatura română și în cele de limbi moderne. De exemplu, în orele de limbă rusă și limbă franceză, în cadrul acestor momente poetice, elevii recită în paralel, în limbile română, franceză și rusă, versuri din lirica eminesciană. De asemenea, în luna mai a.c., cu prilejul unei sesiuni de referate și comunicări, cadrele didactice vor prezenta, împreună cu elevii, o serie de lucrări dedicate marelui poet, dintre care cităm: „M. Eminescu — un mare romantic universal“, „Eminescu și romanticismul rus“.

În sfârșit, clubul turistic „Globoș“ al școlii — ce realizează, într-un ciclu de zece ani, cite două semitururi concentrice ale României în scopul cunoașterii patriei de către elevi — va organiza, anul acesta, o excursie la Ipotești și în alte locuri și meleguri legate de viața și biografia geniului tutelar al culturii române.

Prof. VASILE NĂGARA

Orizont editorial

În sprijinul informării și documentării

Într-o formă sintetică și larg accesibilă, Editura Tehnică a publicat de cîteva ani o serie de lucrări, în colecția intitulată „Tehnica la zi“, în care au fost tratate teme de mare actualitate privind progresul tehnic contemporan (promovarea de noi tehnologii, noi materiale, noi

echipamente, automatizări, tehnică de calcul etc.), cu implicare atît în ramurile tradiționale ale industriei și tehnicii, cit și în cele noi. Au apărut astfel de lucrări, în anii 1986, Turbuț S.: „Dirijarea circulației trenurilor“; Banciu A.: „Energia electrică și viața“; Mihalcu

M.: „Materiale plastice armate“; Isaac — Maniu Vodă V.: „Fiabilitatea, sansă și risc“; Teodorescu H.: „Comunicarea orală om—mașină“; Anghelache I.: „Benzine auto din petrol și din surse nepetrolifere“; Iordănescu E.: „Traslația construcțiilor“; Marinescu N. I.: „Pre-lucrări cu ultrasunete“; Berinde V.: „Recuperarea, recondiționarea și refolosirea pieselor“; Drimer D., Demetrescu I.: „Fibre de carbon“ 1987, Albu M.: „Energia geotermică“; Balaure E.: „Sisteme și echipamente de comandă numerică“; Belous V., Budei R.: „Creșterea performanței bicicletelor“; Cecal A.: „Aspecte chimice ale energiei nucleare“; Olinescu R., Greabu M.: „Chemi-luminiscența și bioluminiscența“; Papae R. M.: „Construcțiile — tehnică și artă“; Rabeja R. I.: „Diode și tranzistoare“; Stanciu D.: „Senzori — prezent și perspective“; Străjescu M.: „Fixarea azotului“; Stroia Al. I.: „O călătorie în lumea zahărului“; Tuțiuianu V.: „Stocarea energiei“ 1988, Nica Al.: „Ceramica tehnică“; Filipescu L.: „Sisteme industriale de cristalizare“; Stratulat M., Ispas S.: „Hidrogenul — combustibilul viitorului“; Popescu V.: „Electroforeza“; Trusculescu M.: „Metale amorfe“; Palfalvi A.: „Metalurgia pulberilor“; Rusu M.: „Podurile — de-a lungul timpului“; Dia-

conu C.: „Riurile — de la inundații la seceță“; Gheorghiu C.: „Motoare de avion“; Borha V.M., Segal B.: „Alcoolul etilic — carburant“; Tăulescu N. Gh.: „Verificarea calității prin eșantionare“; Ionescu Boeru: „Părul — un neprecios dar al naturii“ 1989, Costăchescu M.: „Tehnici moderne de zbor“; Roman P.: „Tehnologii noi de hidrotransport“; Niculescu-Mizil G.: „Sisteme flexibile de prelucrare“; Papae R.M.: „Construcțiile — tehnică și artă (II)“; Tumanov M.: „Protecția calității atmosferei“; Vintilă M.: „Utilizarea biogazului“; Iordănescu P.: „Aluminiul — metal inaripat“; Buracu-Vodă: „Principii și tehnici moderne în controlul calității“; Cecal A.: „Impli-cațiile fisurii nucleare“; Sliucă P.: „Ultrasunetele“; Cosmin D.: „Televiziunea în era noilor tehnologii“; Grosu C.: „Ce știm despre lucrări“.

Toate aceste lucrări, precum și cele care vor apărea, în continuare, în seria „Tehnica la zi“ reprezintă pentru cadrele didactice, inginerii, maistrii și elevii din liceele de diferite profiluri mijloace utile de informare și documentare generală tehnico-științifică ce pot contribui, totodată, și la orientarea profesională a tineretului școlar. Vă propunem să urmăriți cu regularitate lucrările publicate de Editura Tehnică în seria „Tehnica la zi“.

Concursul „Fondul păcii“

Între acțiunile culturale-politice de masă ce se desfășoară în țara noastră se înscrie și concursul pe bază de buletine „Fondul Păcii“ — 1989, organizat de Comitetul Național pentru Apărarea Păcii, cu tema „ROMÂNIA—CEAUȘESCU: un nou mod de gândire și de rezolvare a problemelor dezarmării și păcii“.

Menționăm că pe adresa Comitetului Național pentru Apărarea Păcii continuă să sosească de la participanții la concurs buletine completate; ultimul termen pentru depunerea buletinelor este 31 mai 1989.

Buletinele de concurs se mai pot procura prin comitetele județene, municipale și orașenești pentru apărarea păcii, prin întreprinderi și instituții. În Capitală, pot fi procurate de la Comitetul Municipal București pentru Apărarea Păcii, str. Biserica Amzei nr. 29.

„Cupa învățămînt — cultură“

În perioada 5—6 mai a.c., s-a desfășurat în București, Cluj-Napoca, Iași, Arad, Constanța și Dolj etapa de zonă la volei, șah, tenis de masă și tenis de cimp a competiției sportive „Cupa învățămînt-cultură“ din cadrul „Daciadei“. Au participat numeroase loturi de sportivi alcătuite din cadre didactice din unități de învățămînt din întreaga țară. Faza finală a acestei competiții va avea loc la Timișoara în zilele de 27—28 mai a.c., cu participarea echipelor și sportivilor individuali clasificați pe locul I la fazele de zonă.

Întîlniri colegiale

Absolvenții Facultății de Filologie ai Institutului Pedagogic de 3 ani, secția Limba și literatura română, promoția 1984, sînt invitați pentru ziua de 1 iulie 1989, orele 10 în localul Universității din Timișoara unde va avea loc întîlnirea de 25 de ani de la absolvire. Pentru lămuriri suplimentare vă puteți adresa prof. Ana Drăgan, Str. Abrud nr. 18, Sc. C. ap. 4, telefon 399 18, Timișoara.

Absolvenții Școlii Normale de Băieți „Ștefan cel Mare“ din Bacău, promoția 1944, anunță întîlnirea cu ocazia împlinirii a 45 de ani de la absolvire, în localul Liceului Pedagogic, Bacău, în ziua de 21 iunie 1989, ora 10. Cei care doresc să participe sînt rugați să comunice pe adresa: Mihai Postelnicu, Str. Piața Voievozilor nr. 10, bloc. X 9, etaj 2, apartament 1, telefon 52363, Iași.

Absolvenții Liceului Pedagogic din Sighetu Marmației, promoția 1969, sînt rugați să participe la întîlnirea de 20 de ani ce va avea loc la data de 8 iulie 1989 la sediul Liceului Pedagogic din Sighetu Marmației. Pentru informații suplimentare se va lua legătura cu inv. Vasile Tomoaagă, Comuna Moisei, jud. Maramureș nr. 1188/A, telefon 67.

Absolvenții Liceului Pedagogic, Sighetu Marmației, promoția 1963—1964, clasa prof. Balaia Grigore, organizează întîlnirea de 25 de ani de la absolvire pe data de 17 iunie a.c. Relații la Mistra Solomon, str. M. Eminescu 3 A/6, Sighetu Marmației.

Promoția anului 1948—1949 a fostei Școli Normale (fete-băieți) din Blaj, județul Alba, organizează întrunirea prilejuită de împlinirea a 40 de ani de la absolvire în ziua de 1 iulie 1989, orele 10, la Liceul Pedagogic din Blaj. Relații suplimentare se obțin de la Spătacean (Hătegan) str. Merilor nr. 1, telefon 11345, cod. 3175 Blaj, județul Alba și Vălean Mircea, str. Caisului nr. 8, cod. 3125, Mediaș, jud. Sibiu.

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA ÎNSCRIERII ÎN CLASA A IX-A (TREAPTA I DE LICEU). ÎNVĂȚĂMÎNT DE ZI ȘI SERAL

- Afișarea numărului de locuri la unitățile de învățămînt, pe profiluri;
- 21—27 iunie — depunerea de către elevi a fișelor tip de înscriere, la secretariatele unităților de învățămînt și, după caz, efectuarea controlului medical. La profilurile la care se susțin probe de aptitudini, fișele de înscriere se depun pînă la 22 iunie, inclusiv;
- 23—28 iunie — susținerea probelor de aptitudine la profilurile marină, pedagogic, muzică, arte plastice și decorative, coregrafie; afișarea rezultatelor;
- 28—30 iunie — reorientarea elevilor și stabilirea unităților de învățămînt și a profilurilor la care se organizează probe de verificare a cunoștințelor. Elevii care au fost respinși la probele susținute la profilurile marină, pedagogic, de artă sau la liceele militare pot depune fișele de înscriere la orice altă unitate de învățămînt;
- 2—4 iulie — susținerea probelor de verificare a cunoștințelor, după cum urmează:
 - 2 iulie — proba de limba și literatura română;
 - 3 iulie — proba de limba și literatura maternă;
 - 4 iulie — proba de matematică.
- 8 iulie — afișarea rezultatelor;
- 9—16 iulie — redistribuirea elevilor care nu au fost declarați înscriși în urma susținerii probelor de verificare a cunoștințelor.

NOTĂ. 1. Elevii din clasa a VIII-a, care au deficiențe ce îi fac inapți să se pregătească în anumite profiluri, depun la inspectoratele școlare județene (al municipiului București), pînă la data de 31 mai, cereri însoțite de actele medicale eliberate de către comisiile medicale județene (a municipiului București) de orientare școlară și profesională, pentru a fi înscriși la profiluri industriale sau industrial-agricol, din unități de învățămînt la care nu se organizează probe de verificare a cunoștințelor.

2. Lucrările scrise încep la ora 9,00.

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN CLASA A XI-A (TREAPTA A II-A DE LICEU), ÎNVĂȚĂMÎNT DE ZI ȘI SERAL

- Afișarea numărului de locuri la unitățile de învățămînt, pe profiluri;
- 15—25 iunie — completarea fișelor de înscriere cu opțiunile elevilor.

Graficul înscrierii în clasa a IX-a, examenului de admitere în clasa a XI-a și examenului de bacalaureat

- 1—8 iulie — înscrierea candidaților pentru toate profilurile, cu excepția liceelor de artă la care înscrierea se face pînă la 1 iulie;
 - 2—7 iulie — susținerea probelor de aptitudini specifice la profilurile muzică, arte plastice și decorative, coregrafie, a probelor de aptitudine la profilurile construcții, marină, silvicultură și exploatarea forestieră; afișarea rezultatelor; susținerea examenelor de diferență de către candidații care optează pentru schimbarea profilului;
 - 9—13 iulie — susținerea probelor de concurs pentru toate profilurile;
 - 16 iulie — afișarea rezultatelor;
 - 17—22 iulie — redistribuirea candidaților neadmiși, din lipsă de locuri, la licee cu locuri neocupate, și repartizarea la școlile profesionale.
- NOTĂ. Probele de concurs se susțin la aceleași date și ore, atît pentru învățămîntul de zi, cit și pentru învățămîntul seral. Lucrările scrise încep la ora 9,00.

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA EXAMENULUI DE BACALAUREAT ÎN ANUL 1989

- Sesiunea iunie
 - Pînă la 3 iunie — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.
 - 12—19 iunie — înscrierea candidaților.
 - 21 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura română.
 - 22 iunie — lucrare scrisă, în funcție de profil, la una din disciplinele: matematică, chimie, filozofie, geografie, pedagogie școlară și preșcolară, filozofie și estetică.
 - 23 iunie — lucrare scrisă, în funcție de profil, la una din disciplinele: fizică, chimie, biologie, economie politică, politică economică a P.C.R., istorie.
 - 24 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura maternă.
 - 25 iunie — lucrare scrisă la biologie pentru candidații menționați la punctul 2 din nota de la sfîrșitul acestui grafic.

- 25—28 iunie — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților.
- 29 iunie — afișarea rezultatelor la examenul de bacalaureat.
- Sesiunea august
 - Pînă la 31 iulie — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.
 - 9—13 august — înscrierea candidaților.
 - 15 august — lucrare scrisă la limba și literatura română.
 - 16 august — lucrare scrisă, în funcție de profil, la una din disciplinele: matematică, chimie, filozofie, geografie, pedagogie școlară și preșcolară, filozofie și estetică.
 - 17 august — lucrare scrisă, în funcție de profil, la una din disciplinele: fizică, chimie, biologie, economie politică, politică economică a P.C.R., istorie.
 - 18 august — lucrare scrisă la limba și literatura maternă.
 - 19 august — lucrare scrisă la biologie pentru candidații menționați la punctul 2 din nota de la sfîrșitul acestui grafic.
 - 19—21 august — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților.
 - 22 august — afișarea rezultatelor la examenul de bacalaureat.

NOTĂ. 1. Lucrările scrise încep la ora 9,00, în ambele sesiuni.

2. Candidații proveniți de la profilul filologie-istorie, învățămînt seral, încadrați în muncă în domeniul pentru care, potrivit nomenclatorului de profiluri și meserii, nu sînt organizate licee, precum și cei care nu sînt încadrați în muncă, beneficiind de prevederile art. 4 alin. 2 și 4 din Legea Nr. 25/1976 privind încadrarea într-o muncă utilă a persoanelor apte de muncă, respectiv cele în stare de incapacitate totală de muncă și femeile care își îngrijesc copiii sau desfășoară o activitate casnică în gospodăria proprie, susțin examenul de bacalaureat după cum urmează: proba 1 — limba și literatura română (lucrare scrisă); proba 2 — filozofie (lucrare scrisă); proba 3 — istorie (lucrare scrisă); proba 4 — biologie (lucrare scrisă).

Detaliile privind înscrierea în clasa a IX-a (treapta I de liceu), admiterea în clasa a XI-a (treapta a II-a de liceu) pentru anul școlar 1989—1990, precum și examenul de bacalaureat în anul 1989 sînt cuprinse în nr. 4 (aprilie) a.c. al revistei „Învățămîntul liceal și tehnic profesional“.

Ordinea, disciplina, responsabilitatea, cerințe ale unei activități eficiente

Obiectivele construirii societății noastre socialiste se pot împlini de către oameni capabili nu numai să utilizeze tehnica modernă, să o îmbogățească, să dea dovadă de mobilitate și suplețe profesională, de spirit inventiv și creativ, ci și de cetățeni cu înalt simț moral și civic care să probeze convingeri ferme, spirit de ordine, disciplină și înaltă responsabilitate în îndeplinirea îndatoririlor profesionale, sociale, cetățenești.

Astfel de oameni se pot forma numai într-o școală în care competența profesională, dăruirea în muncă, dragostea și interesul pentru instruirea și educarea elevilor sunt argumente ale noii calități în învățământ. Aceste competențe pot să se manifeste plenar numai într-un climat de ordine, disciplină, exigență și autoexigență, atât în ce privește conduita elevilor, cât și a cadrelor didactice.

Pentru realizarea acestor deziderate se impune o riguroasă și realistă proiectare a activității educative, în strânsă legătură cu activitatea instructivă. Colectivul de conducere al Școlii Nr. 11 din Roman a conceput activitatea educativă în sistem, în cadrul căruia elementele componente se întrepătrund, se condiționează și se întregesc, diferitele organisme cooperind în îndeplinirea obiectivelor instructiv-educative propuse, militind pentru întreținerea climatului de emulație și efervescență, de introducere a noului și de generalizare a experienței pozitive.

Proiectarea, planificarea și organizarea activității educative o realizăm pe baza unei informări ample, a unei analize profunde, urmărind în principal: evidențierea scopurilor ce revin învățământului în fiecare etapă, așa cum reies acestea din documentele de partid și de stat; formularea obiectivelor instructiv-educative ce decurg din prevederile documentelor de partid; analiza realităților din propriul nostru colectiv, reliefaarea cerințelor de ordin formativ și stabilirea direcțiilor în care trebuie să acționăm.

Disciplina conștientă, spiritul de ordine, ținuta regulamentară, respectarea normelor de conviețuire socială sunt obiective prioritare în ansamblul preocupărilor noastre educative. Asemenea trăsături se cultivă însă și prin exemplul personal al educatorului. Este și acesta motivul pentru care conducerea școlii se preocupă ca în activitatea tuturor cadrelor didactice să se imbine exigența față de elevi cu autoexigența față de îndeplinirea exemplară a tuturor îndatoririlor. Punctualitatea, pregătirea corespunzătoare pentru lecții și pentru celelalte activități, însușirea prevederilor documentelor de partid și de stat, informarea la zi în specialitate, în metodică, pedagogie, îndeplinirea la timp și de calitate a sarcinilor repartizate, participarea activă și eficientă la formele colective de perfecționare, pe baza unui profund studiu individual, sunt atribute ce trebuie să caracterizeze conduita fiecărui cadru didactic spre a putea duce la instaurarea în întreaga muncă a unui climat de ordine și disciplină. La instaurarea atmosferei de muncă intensă, de exigență și responsabilitate contribuie, de asemenea, exemplul întregului colectiv de cadre didactice care participă exemplar la îndeplinirea sarcinilor, convins fiind de faptul că membrii săi sunt recunoscuți nu numai ca purtători ai noului, ci și ca spirite novatoare, care probează în timp, prin rezultate, calitatea de educatori comunisti.

Evaluarea activității pe acest plan a cadrelor didactice o realizăm ritmic prin informarea privind acest domeniu al activității în diferitele organisme care funcționează în școală, prin analize periodice, pe baza unei tematici programate, prin discuții individuale în urma activității de îndrumare și control sau prin valorificarea experienței pozitive în formele colective de perfecționare.

Referindu-ne la elevi, avem permanent în vedere faptul că disciplina muncii școlare presupune cultivarea în primul rând, a dragostei față de principala lor îndatorire — învățătura, dezvoltarea intereselor și motivațiilor pentru continuarea pregătirii, pentru îndeplinirea cu simț de răspundere a tuturor îndatoririlor școlare.

În vederea instituirii unei atmosfere de ordine și disciplină, pentru cultivarea unor exigențe sporite față de îndeplinirea îndatoririlor școlare, elevii trebuie să cunoască prevederile Regulamentului școlar și ale regulamentului de ordine interioară, prevederile cuprinse în „Codul etic al pionierului” și în „Codul de norme ale vieții și muncii comunistilor, ale eticii și echității socialiste.”

Prin programele de perspectivă întocmite de învățători și diriginți, pe durata unui ciclu de învățământ, și prin programele anuale, se urmărește însușirea acestor cerințe, a căror necesitate este treptat înțeleasă și aplicată.

În felul acesta, prin variate activități, concretizăm categoriile de disciplină conștientă, disciplină liber consimțită, responsabilitate, care la începutul școlărității au un caracter abstract pentru elevi. Acest lucru îl realizăm, în primul rând, prin valorificarea caracterului formativ al procesului didactic prin proiectarea unitară a obiectivelor operaționale instructive și educative, prin abordarea unei tematici corespunzătoare în orele educative și în activitățile din cadrul organizațiilor de copii și tineret. Există preocuparea pentru ca normele acestea să nu se oprească doar la sfera cunoașterii și acceptării, ci urmărind transformarea lor într-un comportament consecvent, principial. În acest sens, cadrele didactice, aflându-se permanent în mijlocul elevilor, cunosc în fiecare moment progresul în comportarea acestora, sesizează la timp fenomenele și reglează toate activitățile educative, în funcție de informațiile primite.

Evaluarea conduitei elevilor se face prin analiza activității, realizată în orele educative sau în activitățile pionieresti, în cadrul unor dezbateri tematice în care exemplul concret, posibil de a fi preluat și materializat acțional, îl alegem din propriile colective, din faptele de muncă și viață ale celor care ne înconjoară, din presă, din spectacolele vizionate.

Eficiente sunt analizele efectuate în „cercul” școlar lunar, cu cei peste 2500 elevi, în cadrul cărora facem o retrospectivă asupra conduitei, ținutei și modulului în care aceștia și-au îndeplinit sarcinile școlare.

Disciplina, ordinea, responsabilitatea sunt conduite indispensabile pentru atingerea finalităților procesului instructiv-educativ, dar, în același timp, și valoroase investiții, dacă privim disciplina ca fiind o componentă a disciplinei muncii.

Prof. ELENA MATCOVSCII
directoarea Școlii Nr. 11
din Roman

tui trimestru, am preconizat un studiu de mai mari dimensiuni, care vizează investigarea modului de acțiune a elementelor de factură axiologic-motivațională, conjuncturală și educativ-formativă, a influenței principalilor instanțe de socializare (familia, școala, organizația de tineret) în alegerea meseriei. Totodată, se elaborează programe de prognoză — termen lung pentru determinarea necesarului de perspectivă de forță de muncă pentru diferite ramuri ale economiei județului.

Preocupările pentru continua largire și îmbunătățire a bazei materiale, care constituie, de altfel, o constantă a activității conducătorilor de școli, a tuturor cadrelor didactice, cunosc o intensificare semnificativă în această perioadă. Pregătirea școlilor și a grădinițelor pentru deschiderea în bune condiții a viitorului an de învățământ începe în județul nostru, din... trimestrul al III-lea al actualului an școlar. Prin dirijarea mai riguroasă a fondurilor de investiții și reparării intenționăm să realizăm o judicioasă

echilibrare a bazei materiale de care dispun diferitele unități de învățământ. Au intrat deja în producția de serie mai multe categorii de mobilier școlar (bănci, și module masă-scaun, pentru ciclul gimnazial și primar, pentru cabinetele de istorie și științe sociale, unități mobile pentru alimentarea cu energie și apă a laboratoarelor de chimie, biologie și fizică, mese pentru sălile de informatică etc.).

Totodată, peste 20 de proiecte originale de mijloace de învățământ au fost înaintate pentru omologare și brevetare, urmând ca în cursul acestui trimestru să fie experimentate în școli încă 11 astfel de modele.

Desigur, aceste preocupări nu constituie decât un început. Ne propunem ca și în continuare să nu precupețim nici un efort pentru a asigura o pregătire cât mai bună a forței de muncă tinere, pentru a contribui permanent la realizarea integrală a sarcinilor care ne revin în lumina documentelor de partid.

Colaborare fructuoasă în scopul perfecționării învățământului

Rod al gândirii creatoare, al unei concepții unitare de dezvoltare armonioasă a tuturor componentelor societății, învățământul românesc modern, ctitorie spirituală a Epocii Nicolae Ceaușescu, răspunde din plin imperativelor prezentului și viitorului, fiind structurat în caracterul său sistematic și anticipativ pe o permanentă perfecționare calitativă, pe o racordare a sa la cerințele actuale și de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a patriei. Reprezentând un factor esențial al progresului economico-social învățământului îi revin noi sarcini și responsabilități în continua sa perfecționare, sarcini legate mai ales de integrarea sa cu cercetarea și producția, de adaptarea structurilor școlare la schimbările determinate de dinamica dezvoltării societății noastre.

Sub semnul permanenței înnoiri a școlii românești stau și măsurile aprobate recent de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în conformitate cu documentele Congresului al XIII-lea al partidului, cu cele ale Congresului Științei și Învățământului, cu hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, din noiembrie 1988, precum și cu cele ale Plenarei din 12-14 aprilie a.c., referitoare la Planul de școlarizare și numărul de burse pentru anul școlar 1989-1990 în învățământul de toate gradele.

Analizând cu spirit de înaltă răspundere comunistă, revoluționară, sarcinile care decurg pentru învățământ din recente documente de partid, din expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, din orientările și indicațiile tovarășei Elena Ceaușescu, Inspectoratul Școlar al Județului Neamț a întreprins o serie de măsuri menite să ducă la sporirea eficienței procesului instructiv-educativ, la creșterea calității muncii în toate compartimentele activității didactice. Una din aceste măsuri vizează perfecționarea sistemului de patronare a unităților de învățământ. Sistemul are la bază prevederile Legii educației și învățământului, hotărârile conducerii superioare de partid și de stat, metodologia și instrucțiunile Ministerului Educației și Învățământului, măsurile stabilite de conducerea de partid a județului Neamț, precum și experiența privind perfecționarea în acest domeniu, acumulată de-a lungul anilor. Cadru organizatoric al sistemului adoptat asigură o legătură permanentă între nivelul învățământului superior din țară și unitățile social-economice, cărora le-au fost încredințate școli spre patronare, precum și un bogat conținut științific, metodicopedagogic și politico-ideologic tuturor activităților programate.

Elaborat sub îndrumarea secției de propagandă a Comitetului Județean Neamț al P.C.R., în urma consultării și dezbaterii în cercuri largi de cadre didactice, sistemul de perfecționare a patronării unităților de învățământ vizează realizarea următoarelor obiective:

1. Integrarea raporturilor de patronare în structura organizatorică a sistemului de perfecționare prevăzut de lege vizând permanentă colaborare între instituțiile de învățământ superior din țară, întreprinderile economice patronatoare din județ și unitățile de învățământ, prin forme concrete, acțiuni sistematice precise, stabilite de comun acord. Astfel, instituțiile de învățământ superior au fost solicitate să asigure asistență de specialitate în efectuarea acțiunilor de perfecționare, să programeze și să asigure participarea cadrelor universitare, pe specialități, la activități planificate în județ, să acorde consultații în probleme științifice și tehnice de specialitate. În această perioadă, de pildă, au beneficiat practic de aportul specialiștilor din învățământul superior toate liceele din județ, prin susținerea de conferințe, comunicări și lecții, prin întâlniri cu cadre didactice, prin îndrumări și consultații acordate în munca de cercetare științifică ce se realizează în școli.

2. În baza prevederilor programului de perfecționare, întreprinderile economice patronatoare sunt solicitate de licee, școli și grădinițe să contribuie la asigurarea condițiilor materiale și de spațiu pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ, să participe, prin reprezentanți, la activitatea didactico-educativă de la nivelul zonelor și al județului, să sprijine prin servicii tehnice și de învățământ experimentarea și evaluarea rezultatelor cercetării științifice, și a creației tehnice

efectuate de cadrele didactice. Rezultate bune în această direcție s-au obținut prin colaborarea cu Combinatul de Fibra Sintetică Săvinești, Întreprinderea Forestieră și de Exploatare Piatra Neamț, Stațiunea de Cercetări „Ștejarul”, Întreprinderea Mecanică Roman, Întreprinderea de Tevi Roman, Stațiunea de Cercetări Agrobiologice Secuieni și Centrul Teritorial de Calcul din Piatra Neamț.

3. Sporirea contribuției fiecărei forme stipulate de lege, la toate nivelurile de învățământ, la perfecționarea pregătirii de specialitate, psihopedagogice și politico-ideologice a tuturor categoriilor de personal din domeniul învățământului.

4. Stabilirea, permanentizării și întărirea legăturilor în planul practicii didactice, dintre nivelurile și treptele de învățământ, dintre unitățile de învățământ coordonatoare și coordonate, dintre cadrele didactice de aceeași specialitate.

5. Asumarea și exercitarea de către licee a rolului de centre metodice, antrenarea și folosirea rațională, eficientă a activității de metodiști ai inspectoratului școlar, a cadrelor didactice cu rezultate de prestigiu.

6. Cunoașterea, evaluarea, valorificarea și generalizarea experienței pozitive a cadrelor didactice.

7. Stimularea activității individuale și colective de cercetare, elaborarea, experimentarea și publicarea unor noi tehnici didactice, cu eficiență sporită în pregătirea elevilor.

Pentru împlinirea prevederilor cuprinse în sistemul de perfecționare a patronării prezentat mai sus, programul cuprinde: repartizarea unităților de învățământ în sistemul patronării, stabilirea zi-lelor metodice pe discipline, formele și conținutul activităților de perfecționare de la comisiile metodice și catedrele de specialitate, de la cercurile pedagogice și de la alte activități de nivel județean sau național. Sint, de asemenea, cuprinse în acest sistem activitățile din cadrul filialelor societăților științifice, ale comisiilor județene pe specialități, precum și cele ale personalului auxiliar din unitățile de ocrotire.

Tematica stabilită pentru activitățile didactico-educative se realizează pe parcursul unui trimestru în trei etape: timp de două săptămâni se desfășoară activități individuale în care, conform programării zilelor metodice cu orar special, cadre didactice și membrii activului de metodiști ai fiecărui liceu efectuează asistențe la cadre de specialitate (educatoare, învățători, profesori) și desfășoară lecții cu elevii la școlile din zona de patronare. Programarea școlilor pentru schimbările de experiență se face la începutul anului școlar, în cadrul organizării activității la nivelul fiecărei zone de către centrul metodic respectiv. De regulă, este programată o școală pe săptămână la care se desfășoară trei-patru lecții cu asistență la fiecare specialitate. Schimbul de experiență inițiat la nivelul individual este valorificat apoi la nivelul catedrei sau al comisiei metodice, a cărei activitate are loc în aceeași zi. A doua etapă o constituie activitatea colectivă pe zonă. Cadrele didactice de aceeași specialitate din zona fiecărui centru metodic participă la două activități didactice demonstrative desfășurate la unitatea programată, dezbăt problemele și aspectele constatate în cele două săptămâni de activitate individuală, iar responsabilul de zonă prezintă participanților informațiile de ordin științific și metodic care pot determina sporirea eficienței predării-învățării. Cea de a treia etapă este cercul pedagogic, care reunește cadrele didactice de specialitate, precum și inginerii, maistrii instructori, pedagogi și bibliotecari. Tematica cercurilor pedagogice oferă posibilitatea unei analize aprofundate a pregătirii elevilor la fiecare specialitate, adoptării de măsuri menite să contribuie la ridicarea nivelului activității instructiv-educative, precum și al informării cu noțiuni științifice și metodologice de specialitate.

Prin toate măsurile întreprinse se are în vedere, așadar, consolidarea interacțiunii dintre teoretic și practic, armonizarea tuturor nivelurilor învățământului, găsirea de soluții optime întemeiate pe o activitate fecundă, cu adevărat creatoare și stimulative.

ADRIANA CRISTINA GAGUI
inspector școlar general
al Județului Neamț

Trimestrul al III-lea — etapă hotărâtoare pentru încheierea cu succes a anului școlar

(Urmare din pag. 1)

centre zonale de coordonare a activității de cercetare și de perfecționare a personalului didactic, centre care au în subordine un sector de coordonare metodică, în care funcționează mai multe școli pilot. Acestea au în curs de dotare și amenajare cabinete model și puncte de documentare. O astfel de organizare în rețea permite preluarea mai rapidă, mai directă a experienței pozitive acumulate în grădinițe și școli.

În cursul acestui trimestru experimentăm câteva modele de documente școlare standardizate (fișe de evaluare a evoluției școlare pentru ciclul gimnazial și liceal și proiecte didactice pentru clasele I-IV), inedite ca structură, rubrică și mod de dozare a conținutului. Încercăm astfel să evităm redundanțele informaționale, descriptivismul și tendința de a le utiliza mai mult ca „elemente de arhivă” cu rol justificativ și nu ca instrumente de lucru cu utilitate imediată.

Pentru etapa finală a anului școlar se va definitiva și o altă acțiune de mare amploare, prin care s-a urmărit asigurarea caracterului riguros și a validității instrumentelor de evaluare a performanțelor școlare. Până în această fază au fost elaborate, verificate pe populații școlare reprezentative probe docimologice pentru clasele terminale ale ciclului gimnazial, la chimie, matematică și biologie. Prelucrarea informațiilor obținute cu ajutorul calculatorului a permis crearea unei bănci de date a cărei exploatare în continuare va contribui, considerăm, la optimizarea activității de gestiune a datelor de referință pentru performanța școlară a tu-

turor elevilor din județ. În ultimele săptămâni ale anului de învățământ se va putea trece așadar, la o vastă operație de „screening”, de verificare obiectivă a nivelului de pregătire la care se situează adolescenții la finele ciclului gimnazial.

Munca de orientare școlară și profesională a fost redimensionată în plan calitativ, potrivit recentelor prevederi ca în noul an de învățământ, 94 la sută din elevii clasei a IX-a să fie pregătiți în licee cu profil industrial, agroindustrial, silvic și economic, iar 6 la sută în licee cu profil sanitar și neindustrial. Vom ține seama, de asemenea, ca absolvenții a 10 clase care vor fi cuprinși în învățământul profesional — a cărui durată va fi majorată — să urmeze în același timp, așa cum prevăd actualele orientări, și învățământul liceal seral. Pentru o mai bună cuprindere a absolvenților de 10 clase din anii precedenți, încadrați în producție, se prevede un număr sporit de locuri în învățământul seral liceal și profesional. Acțiunea de preinscriere finalizată în cursul lunii aprilie a.c. a relevat faptul că nu în totalitate au fost evitate fenomenele de excesivă direcționare a opțiunilor către anumite școli cu anumite profile, de fundamentare a deciziilor pe considerente empirice, pe o înțelegere și cunoaștere parțială, insuficientă a profilului unor licee, a specificului unor meserii. În vederea asigurării unei concordanțe mai pronunțate între „oferta preferențială de forță de muncă” (opțiunea școlară) și necesarul actual și de perspectivă a acesteia s-au luat măsuri pentru intensificarea activității de îndrumare efectuate de profesorii-diriginți. Ca element de noutate, în cursul acest-

Limba și literatura română

Concursul de limba și literatura română „Mihai Eminescu” — pentru clasele VI—VIII — a reunit anul acesta, la Botoșani, 459 de elevi (151 la clasa a VI-a; 153 la clasa a VII-a; 155 la clasa a VIII-a).

Alegerea municipiului Botoșani și a județului cu același nume, ca loc de desfășurare a concursului, a avut în vedere, cu deosebire, necesitatea omagierii, în acest cadru, a poetului nostru național, Mihai Eminescu, în locul nașterii sale, cu prilejul trecerii a 100 de ani de la moartea acestuia. Prin subiectele date elevilor, prin conținutul programelor culturale-educative, organizate ireproșabil de gazde, prin întreaga atmosferă de intensă participare afectivă, olimpiada de la Botoșani s-a constituit, din prima și până în ultima zi a săptămânii 10—15 aprilie 1989, de la festivitatea de deschidere a concursului și până la cea de închidere, într-o amplă și vibrantă manifestare științifică, educativ-patriotică, expresie înflăcărată a iubirii de țară, a prețuirii limbii și literaturii noastre, într-o înaltă cinstită a poetului nepereche al românilor.

Credem că nu vor fi uitate nici de elevi, nici de profesorii însoțitori excursiile în județul care a dat țării o seamă de personalități ale culturii și științei românești, începând cu Mihai Eminescu, momentele trăite în preajma „lacului codrilor albastru” și la spectacolul nocturn de sunet și lumină la casa memorială din Ipotestii.

Pentru toate acestea, olimpiada de la Botoșani rămâne un punct de referință în mișca „istorie” a concursului de limba română pentru clasele gimnaziale — etapa națională.

Referindu-ne la conținutul subiectelor de concurs, acestea au evitat reproducerea aiudoma, unor mecanici de către elevi a explicațiilor și comentariilor date anterior, pe marginea textelor literare, a cunoștințelor de gramatică, solicitându-le concurenților o anume notă personală în tratarea temelor, în redactarea lucrărilor, deosebi la clasa a VIII-a, fapt relevant și de comentariul primelor patru strofe

din poezia „Poveștea codrului” de Mihai Eminescu (text nestudiat în școală).

Marea majoritate a lucrărilor a evidențiat un nivel superior de pregătire a elevilor, confirmat de cunoașterea aprofundată a semnificațiilor și valorilor artistice ale operelor literare, de capacitatea de analiză și sinteză, de acuitatea unor observații, asociații și judecăți de valoare, surprinzătoare la nivelul vârstei elevilor de gimnaziu, de bogăția, fluenta și corectitudinea exprimării scrise, de aspectul ordonat și estetic al celor mai multe lucrări, de măiestria unor elevi de a trece de la o idee la alta, de la un gând la altul, de existența unor coordonate în dezvoltarea ideilor, potrivit unor planuri gândite, calități pe care lucrările le pun în evidență.

Există, față de anii trecuți, o mai mare grijă în redactarea lucrărilor, dovadă a deprinderilor practice căpătate în școală, de la așezarea în pagină, până la realizarea unui echilibru între diferitele părți ale compozițiilor, în raport cu cerințele impuse de subiecte. Sint destul de rare unele greșeli de ortografie și de punctuație.

Partea de gramatică a limbii române din lucrările elevilor demonstrează, de asemenea, buna cunoaștere a morfologiei și a sintaxei, a noțiunilor și a conceptelor gramaticale, însușirea, de către cei mai mulți elevi, a algoritmilor analizei gramaticale, a deprinderilor practice de aplicare a cunoștințelor în situații noi.

Aprecierile cu privire la calitatea lucrărilor sînt reflectate în rezultatele concursului. Din cei 459 de elevi concurenți, 346 au obținut medii cuprinse între 9,80 și 8, adică premii speciale și mențiuni, ceea ce reprezintă 75% din numărul participanților. Sînt concludente și mediile realizate pe clase, la nivelul țării — 8,49 la clasa a VI-a, 8,00 la clasa a VII-a și 8,23 la clasa a VIII-a, media generală a olimpiadei fiind de 8,13. Este semnificativ pentru nivelul de pregătire al elevilor și faptul că membrii comisiei nu au notat nici o lucrare cu medii sub șase. În aceeași ordine de criticii valorice, pot fi menționate și mediile generale realizate

CONCURSURILE PE DISCIPLINE DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL

Istorie

de loturile județelor, la toate cele trei clase, pe o scară a mediilor, ce se întind de la 8,86 la 7,29; 30 de județe obținând medii de la 8,86 la 8,00.

S-ar impune, totuși câteva observații și recomandări pe marginea analizei unor lucrări, cu atât mai mult cu cât este vorba de elevi ce reprezintă județele la o astfel de confruntare națională privind nivelul cel mai înalt la învățatură. Iată câteva. Elevii s-au referit în lucrările lor la subiecte, teme, la personalități din domeniile literaturii, filosofiei etc., la cărți, idei, semnificații pe care nu le cunosc (nici nu aveau cînd și cum să le cunoască); frazele din unele lucrări cu un astfel de conținut vorbesc clar de înregistrarea mecanică a unor informații date de adulți; de cele mai multe ori ele n-au nici o legătură cu subiectele date. Să se renunțe la „introduceri” dezvoltate pe pagini întregi care, în unele cazuri, nu au nici o relație firească cu cerințele din conținutul lucrărilor. Artificialul iese în relief în astfel de situații. Elevii trebuie învățați să aibă o mai mare grijă pentru cuvintele și enunțurile dintr-o compunere. Se pare că, uneori, și unele și altele scapă de sub control, ies din sfera logicii, ca urmare a „cultivării” metaforismului, a stilului „frumos”, a bombasticismului în exprimare, al cărui scop este, după cei ce i-au învățat pe elevi, să impresioneze, să epateze. S-ar impune, așadar, un efort mai mare pentru realizarea fluentei și a clarității textului redactat. Ar fi necesar, după opinia noastră, ca toți elevii selecționați pentru etapa națională a concursului să aibă, în mod obligatoriu, un scris cît și, dacă se poate, și frumos. Calitatea scrisului, din acest punct de vedere, să fie un criteriu care să opereze cu o mai mare exigență.

Prof. DUMITRU SĂVULESCU
inspector general în Ministerul
Educației și Învățămîntului

Anul acesta, a XIII-a ediție a Olimpiadei de istorie națională, organizată la Scornicești-Olt, s-a desfășurat în condiții și într-o atmosferă pline de semnificații. S-au întîlnit aici elevi din toate colțurile țării la o competiție cu un caracter deosebit, de o egală importanță, atât pe plan instructiv, cît și educativ. Considerăm competiția ca fiind deosebită de cea rezervată celorlalte discipline, deoarece, se știe, în societatea de astăzi, istoria, prin importanța și implicațiile sale, este o adevărată dimensiune a vieții contemporane.

Acest concurs trebuie apreciat, în primul rînd, prin efectele sale generale și apoi prin rezultatele concrete, imediate. Primele sînt generate de extensiunea largă a cunoștințelor istorice în marea masă a tineretului, prin intermediul fazelor preliminare, rezultatele olimpiadei fiind raportate exclusiv la numărul redus al celor calificați pentru faza finală a întrecerii. Or, sub raport instructiv și educativ — dacă lucrurile sînt bine gândite și din inimă făcute — antrenarea în competiție, în fiecare an, a unui însemnat număr de elevi are o importanță considerabilă. Pregătirea specială pentru participarea la concurs îi apropie mai mult pe tinerii de problemele esențiale ale istoriei românești, ceea ce reprezintă un câștig indiscutabil, atît pentru cultura lor, cît și pentru societate; întărirea conștiinței de sine și adevărata problematică complexă a timpului nostru sînt rezultate a căror valoare formativă este inestimabilă.

Este greu de stabilit diferența valorică între o ediție sau alta a competiției pe marginea căreia discutăm. Elevii din toate aceleași condiții de pregătire nu coincid. Se cuvine însă a fi formulate câteva observații, de natură să sublinieze utilitatea competiției pentru sporul de cunoștințe al elevilor, pentru pregătirea lor morală și civică. Faptul că aproximativ 60% din participanți au obținut note peste 8, căpătînd premii și mențiuni, că numărul celor care au obținut note între 7 și 8 este apreciabil, este semnificativ în sensul celor discutate mai sus. Notele sub limită — din păcate, acestea mai există — au fost totuși foarte puține.

Îmbucurător este faptul — confirmat de ultimele ediții ale olimpiadei — că elevii claselor VIII—X manifestă o deosebită receptivitate pentru istoria patriei. Și în anii trecuți, precum și la ediția din acest an (ne referim de pildă la eleva de clasa a VIII-a Opreșcu Adriana de la

Matematică

Desfășurarea etapei republicane a concursului de matematică pentru clasele VI—VIII, gimnaziale, la Baia Mare, în intervalul 9—14 aprilie 1989, a marcat un eveniment de seamă în viața școlii românești de toate gradele. Așteptată cu înfrigurare de concurenții selecționați din toate județele țării și din municipiul București, desfășurată în două etape preliminare (locală și județeană), ficare cu rigorile impuse de problemele dificile, această ultimă etapă a întrunit peste 450 de elevi, plini de ambiția de a se afirma prin rezolvări ingenioase și uneori surprinzătoare.

Gazdele maramureșene s-au dovedit încă o dată însuflețite de cea ospitalitate caldă și generoasă prea bine cunoscută. Organizarea întregii acțiuni s-a făcut la Liceul Industrial Nr. 5, cu profil de construcții, care a oferit și condiții optime de cazare.

În după amiezile acestor zile, elevii au participat la diferite activități la Complexul Astronomic și la clubul de informatică al Liceului Nr. 5. Li s-a oferit, de asemenea, o gală de filme cu teme istorice și o seară cultural-distractivă, tot la Liceul Nr. 5, care dispune de spațiul și ambianța necesare. Joi 13 aprilie, o frumoasă excursie cu autocarele în județele

Maramureș și Satu-Mare, a răsplătit din plin eforturile concurenților și profesorilor.

Festivitatea de închidere care a avut loc vineri, 14 aprilie, s-a transformat într-o impresionantă manifestare de bucurie a sutelor de elevi premiați prin diplome și mențiuni de participare. Concursurile de matematică, olimpiadele, cum sînt numite în lumea școlilor, au căpătat un deosebit prestigiu prin semnificația lor de competiții destinate să pună în evidență și să stimuleze tinerile talente din rîndul sutelor de mii de elevi. Acest prestigiu este întărit și chiar amplificat prin tradiția unei perfecte obiectivități și a sentimentelor de afecțiune pe care comisiile centrale le dovedesc în fiecare an față de concurenții veniți de pretutindeni.

Probleme au fost dificile, după socotința mea, dar au fost trecute de mulți dintre concurenți cu succes, găsind soluții neașteptate, pe care Societatea de Științe Matematice a ținut să le răsplătească prin premii speciale.

Premiile Ministerului Educației și Învățămîntului și ale Consiliului Național al Pionierilor au fost numeroase și semnificative. Ceea ce caracterizează concursul de matematică pentru gimnaziu, în fiecare an și cu prisosință în acest an, este repartiția premiilor și mențiunilor în numeroase centre din țară, unor elevi noi, pregătiți de profesori care realizează

rezultate demne de aplaudat. Considerăm că o etapă republicană a unor concursuri la scară națională nu-și atinge obiectivele majore, dacă nu dovedește că talentele matematice pot răsări din cele mai diverse centre de învățămînt și dacă acestea nu sînt incurajate să se afirme ulterior, întărind rîndurile virfurilor de generație.

Premiile întii au revenit județelor Neamț, Dolj și Botoșani, care vor avea grijă să-i perfecționeze nu numai pe actualii premiați, dar și pe cei ce vor veni la viitoarele concursuri. În același timp, configurația generală a rezultatelor are calitatea de a nu avea, pe lângă punctaje strălucite, și altele care să fie de nivel demobilizator pentru elevi sau profesorii lor.

Putem, deci, încheia cu concluzia că etapa republicană de la Baia Mare a dovedit, încă o dată, ca fiind judicioasă decizia lăsată în anii trecuți de Ministerul Educației și Învățămîntului de a extinde pînă la clasa a IV-a primară concursurile de matematică.

Popularitatea de care se bucură acestea, atît în rîndurile elevilor cît și în cele ale învățătorilor, profesorilor și părinților, calitatea mereu crescîndă a rezultatelor obținute sînt cele mai concrete dovezi ale importanței și rodniceii olimpiadelor de matematică.

Acad. NICOLAE TEODORESCU

Pedagogie

În perioada vacanței de primăvară (10—15 aprilie a.c.) a avut loc, la Liceul Pedagogic din Caransebeș, prima ediție a olimpiadei de pedagogie și psihologie (faza pe țară), olimpiadă care, a reprezentat pentru toți participanții un veritabil forum al cunoașterii, un adevărat concurs profesional al viitorilor învățători.

Această primă ediție a marcat, și cu acest prilej, înalta răspundere ce revine școlii, cu deosebire liceelor pedagogice, în acțiunea de a pregăti și forma cadrele didactice care modelează personalitatea fiecărui om.

Cei peste 100 elevi din clasele IX—XII, participanți la olimpiadă, cele peste 30 cadre didactice din toate liceele pedagogice din țară, precum și cadre didactice universitare din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara și Tirgu-Mureș au creat o atmosferă de comunicare și interes pentru științele educației, în care s-a afirmat spiritul creator — un fructuos schimb de experiență între generații pe probleme teoretice și practice ale formării și educării omului nou, a personalității multilateral dezvoltate.

Prin lucrările lor, elevii au dovedit o temeinică cunoaștere a politicii partidului în domeniul instrucției și educației,

o cunoaștere autentică a copilului și problemelor sale, a modului unitar de abordare a evoluției și dezvoltării personalității umane de la cea mai fragedă vîrstă. Viitorii absolvenți ai liceelor pedagogice au impresionat prin maturitatea și profunzimea gândirii, precum și prin ingeniozitatea cu care au tratat subiecte ca: „Sistemul psihic uman și caracteristicile conștiinței”; „Componentele educației comuniste”; interacțiunea lor în dezvoltarea personalității”; „Dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului românesc în lumina hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului”; „Conceptia președintelui țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la formarea omului nou” și altele.

Ca aplicații practice, elevii au elaborat variante creatoare de proiecte didactice de predare-învățare la lecția „Țara mea” și proiecte de cercetare pedagogică pe tema prevenirii și înlăturării eșecului școlar în învățămîntul primar.

Schimbul de experiență cu liceul gazdă, cu specialiștii din țară, concursul propriu-zis, cunoașterea altor realizări din județul Caraș-Severin, de către participanți, au fost tot atitea momente de îmbogățire a orizontului lor profesional. De altfel, în ultimii ani liceul a fost gazda generoasă a multor manifestări de anvergură, a unor consfătuiri și schimburi de experiență între liceele de profil. Au impresionat în mod deosebit atmosfera,

climatul, calitatea vieții școlare a Liceului Pedagogic din Caransebeș, dotarea, laboratoarele, noua bibliotecă dată în folosință cu prilejul olimpiadei, conceptul modern și catalogat potrivit celor mai noi cerințe ale marilor biblioteci, și care numără peste 30 000 de volume, fiecare carte avînd alcătuite cîte 5 fișe, elaborate în sistem informațional.

Toate liceele pedagogice din țară au avut reprezentanți bine pregătiți, care au fost răsplățiți cu premii ce ne îndreptățesc să afirmăm că posesorii lor vor deveni cadre didactice de prestigiu. Referindu-se la temeinicia și bogăția cunoștințelor concurenților asupra evoluției psihice a copilului și a implicațiilor educaționale ale acestora, prof. univ. dr. Ioan Cerghit, președintele Comisiei Centrale de organizare, în cuvîntul său la încheierea lucrărilor, evidențiază capacitatea lor de abordare în mod creator a diferitelor aspecte teoretice și practice ale învățămîntului primar, ingeniozitatea soluțiilor găsite la problemele specifice de instruire și educație și eficiența acestora, subliniind, încă o dată, importanța și valoarea acestei olimpiade-premieră.

ELENA POPESCU
inspector principal de specialitate în Ministerul Educației și Învățămîntului

Chimie

Pentru mai mult de 2000 de elevi de gimnaziu de pe întreg cuprinsul țării, vacanța de primăvară a însemnat un moment deosebit în devenirea lor școlară — participarea la etapa republicană a concursurilor pe discipline de învățămînt. Dintre aceștia, un număr de 150 au luat parte la finala concursului școlar de chimie — clasa a VIII-a — fiind selecționați din cei peste 3500 de elevi participanți la etapa județeană.

După Hunedoara, Turnu Măgurele — Teleorman și Năvodari — Constanța, ediția din acest an a fost găzduită de frumoasa reședință a județului Ialomița, municipiul Slobozia. Beneficiind de sprijinul direct și permanent al Comitetului Județean P.C.R. Ialomița, Inspectoratul Școlar, în colaborare cu Consiliul Județean al Organizației Pionierilor, a asigurat excelente condiții de organizare și desfășurare a concursului.

Rezultatele obținute au pus în evidență o mai bună pregătire teoretică și experimentală a loturilor participante, omogenitatea acestora. Pasiunea și competența profesională a dascălilor, investite în pregătirea minuțioasă, perseverența acestor loturi, îmbinate cu efortul de concentrare și spiritul de competiție manifestate de concurenți, au dat roadele așteptate chiar în condițiile complexității, diversității și dificultății probelor, ale înaltei exigențe a comisiei centrale. Media generală a concursului a fost, în acest an, 8,40; un număr de 25 de județe obținînd medii superioare acesteia. Nivelul bun de pregătire al elevilor participanți a determinat comisia concursului, condusă de prof. univ. dr. Victor Sahini, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, să acorde un număr de 8 premii, 29 de premii speciale și 73 de mențiuni, cele mai multe fiind atribuite municipiului București și județelor Ialomița, Maramureș, Hunedoara, Timiș și Prahova.

Participarea tuturor concurenților la ambele probe, măsură aplicată în premieră la această ediție, și-a dovedit din plin eficiența, elevii probînd solide cunoștințe teoretice. În mod deosebit în acest an s-a constatat un salt calitativ în ceea ce privește abilitățile practice ale elevilor, capacitatea acestora de a aplica, de a opera cu cunoștințele teoretice în condiții practice de o deosebită complexitate.

MÎNTUL GIMNAZIAL — ETAPA PE ȚARĂ

Școala Nr. 15 din orașul Buzău) au fost înregistrate lucrări de mare valoare, atât sub raportul conținutului, al modului de expunere, cât și sub cel al formei. Dar, dincolo de performanțele atinse de unele „virfuri”, trebuie apreciat că nivelul general al tezelor de la clasele VIII—X a fost bun, edificator pentru valoarea intrinsecă.

Marea majoritate a elevilor, este firesc, poate — deși întrecerea impune mai mult și mai bine — se mărginește la volumul de cunoștințe oferit de manual, își însușește maniera de interpretare și motivațiile acestuia. Este timpul, credem noi — observația are în vedere ultimele ediții ale olimpiadei și se referă la clasa a IX-a — ca manualele să fie în permanență îmbunătățite.

Nivelul olimpiadelor depinde de nivelul de pregătire al concurenților. O pregătire care, adeseori, solicită un efort deosebit din partea elevilor și a profesorilor. Concursul intelectual presupune, și el, ca și în cazul sportului de performanță, o organizare deosebită; aceasta, pornind de la norma minimă pe care o reprezintă manualul, trebuie să-i poată ridica pe elevi la un nivel mai înalt. La capacitatea de a integra și a asocia faptele și evenimentele, de a le cuprinde și a le infățișa în cadrul unui sistem. Pentru aceasta, credem, că în afara pregătirii speciale pe care fiecare profesor o realizează cu elevii săi, pentru a-i face apti să participe la concurs, este necesară o acțiune de omogenizare a fiecărui lot, la nivel județean, pentru ca elevii să poată fi puși la curent cu metodologia concursului, cu problematica acestuia. De obicei, această operație se face în prezioa competiției; este mult prea târziu pentru a mai fi eficientă.

„Cîmpina cea dintodeauna — pe care ne-a lăsat-o și întreținea ultimă a tinerilor în domeniul istoriei — este una toamnă, reconfortantă. Cîștigătorii sînt toți cei care au participat, elevii și profesorii. Înminirea a prilejuit un rodnic schimb de impresii și de idei, a îngăduit cunoașterea unci regiuni a țării bogate în vestigii istorice, în care trăiesc și muncesc oameni minunați, care știu să respecte tradițiile școlii românești și să cinstească legea ospetiei. A cîștigat învățămîntul, în totalitatea lui, în împlinirea nobilului obiectiv de ancorare a spiritelor — prin intermediul studiului istoriei — în realitățile profunde ale existenței noastre de astăzi și a duratei în viitor.

Prof. univ. dr. GIL PLATON
Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

Obținerea la proba teoretică a 26 de medii situate între 9,51 și 9,95, respectiv a 30 de medii de 10 la proba practică, reprezintă un argument edificator în acest sens.

Rămănușii organizat în afara probei concurs, avind un bogat și variat conținut instructiv-educativ, a prilejuit participanților — concurenți și profesori însoțitori — cunoașterea unor remarcabile realizări economico-sociale ale județului gazdă.

Profesorii de specialitate, prezenți la olimpiadă în calitate de membri în comisia centrală sau însoțitori ai loturilor județene, au realizat un util schimb de experiență prilejuit de organizarea unor vizite în unități școlare și întreprinderi, a unor dezbateri pe marginea subiectelor și baremelor aplicate la etapele premergătoare finalei în toate județele țării. Suita acestor manifestări cu pronunțat caracter metodic s-a încheiat printr-o dezbateri cu tema „Căi și modalități de perfecționare a pregătirii loturilor reprezentative pentru etapa republicană a concursului școlar de chimie — gimnaziu”. Afișarea rezultatelor a fost urmată de înlîniri succesive ale președintelui comisiei cu elevii participanți, cu profesorii însoțitori, pentru prezentarea bilanțului concursului, relevarea originalității unor lucrări teoretice, mobilizării în gândire, capacității de analiză și sinteză, inventivității și perspicacității concurenților în alegerea unor soluții practice, ca și pentru a semnală unele greșeli tipice sau carente în minuirea inventarului de laborator.

În numele tuturor, eleva Corina Lohan, deținătoarea unuia dintre premiile I la acest concurs, spunea în cuvîntul rostit la festivitatea de încheiere a concursului, exprimîndu-se sugestiv în termeni consacrați chimiei: „Am intrat într-o foarte bună reacție cu Ialomița, dorința noastră de a cunoaște a fost perfect solubilă în soluțiile oferite de organizatori și vom păstra în retorta amintirilor cristale de strălucitoare satisfacții. Ialomița este un element de bază al reacției în lanț numită frumusețea și măreția dezvoltării României în Epoca de Aur”.

Prof. MARIA ȘTEFAN
inspector principal
în Ministerul Educației
și Învățămîntului

Prof. ELENA GOICEANU
inspector de specialitate
la Inspectoratul Școlar
al Municipiului București

Biologie

Desfășurată la Rîmnicul Vilcea într-un cadru organizatoric optim, realizat prin grija Inspectoratului Școlar și Consiliului Județean al Organizației Pionierilor, sub conducerea Comitetului Județean Vilcea al P.C.R., faza republicană a concursului științific de biologie pentru elevii claselor a VIII-a a evidențiat, ca la fiecare ediție a sa, preocuparea statornică a cadrelor noastre didactice pentru pregătirea de performanță a elevilor în acest domeniu, importanța deosebită ce se acordă învățămîntului biologic, legării sale cu cercetarea și producția.

Calitatea lucrărilor scrise și a probelor practice, oglindită de media generală a concursului (8,79), a evidențiat buna pregătire a elevilor participanți, care, în majoritatea lor, și-au însușit corect cunoștințele prevăzute în programele școlare de biologie. Față de edițiile anterioare ale acestui concurs, deosebită la proba practică, elevii au demonstrat că au dobîndit, în marea lor majoritate, deprinderea de a folosi corect trusele de disecție și instrumentarul de laborator, fapt ce a permis multor concurenți să

realizeze cu acuratețe și exactitate temele de concurs.

Temeinica pregătire a elevilor participanți a fost atestată și de faptul că, în afara premiilor acordate de Ministerul Educației și Învățămîntului și de Consiliul Național al Organizației Pionierilor (un premiu I, două premii II și trei premii III), participanții au fost distinși și cu cinci premii acordate de Societatea de Științe Biologice din Republica Socialistă România și cu 57 de premii speciale. Aceste rezultate, care pot fi apreciate ca fiind foarte bune, reflectă, totodată, și munca plină de dăruire desfășurată de cadrele didactice care s-au ocupat cu deosebită competență de pregătirea acestor elevi, fapt ce a făcut ca unele județe (Cluj, Vilcea, Olt, Prahova, Satu Mare, Mureș, Vrancea, Alba, Sibiu și altele) să se prezinte cu loturi foarte omogene, care au ridicat, prin pregătirea de care au dat dovadă elevii, nivelul general al concursului.

Orice concurs însă, oricît de reușit ar fi fost el, reprezintă și o etapă de bilanț, un prilej de analiză a nivelului pe care l-am atins în activitatea de pregătire a viitoarelor generații de specialiști și de reliefare a direcțiilor în care va trebui să insistăm în perspectivă pentru a depăși stadiul actual și a realiza noi progrese în însușirea cît mai temeinică de către elevi a fondului științific deosebit de vast și de complex al acestui domeniu al cunoașterii. Pornind de la aceste considerente și de la faptul că, la recenta etapă națională a concursului de biologie, elevii au dovedit originalitate și creativitate, credem că se impune ca, în activitatea viitoare, în munca de pregă-

Geografie

Desfășurată într-unul dintre cele mai noi municipii ale țării, Onești, olimpiada de geografie s-a ridicat la cel mai înalt nivel de pînă acum, prin numărul mare de elevi foarte bine pregătiți, mulți dintre ei excepționali, prin numărul mare de premianți, prin cel mai mare număr de olimpici „veterani” (care participau a treia și a patra oară). Concurenții și profesorii lor au abordat cu înaltă seriozitate pregătirea pentru acest concurs național, știind că ștacheta se ridică an de an. Din totalul de 349 elevi participanți (clasele VIII—XII), 53 au fost premiați (15, premiul I, 16, premiul II și 22, premiul III) și 204 au obținut mențiuni. Media generală la liceu a fost de 8,39, iar la clasa a VIII de 8,12, dețîșindu-se clasa a XII-a, cu media 8,56. Premiile au fost acordate unor elevi din 31 de județe, ceea ce arată seriozitatea cu care sînt pregătiți la această disciplină elevii din majoritatea școlilor noastre. S-au evidențiat județe și centre cu tradiție, dar au urcat pe podiumul premianților și elevi din orașe ca Motru, Vatra Dornei, Fălticeni, Borsă, Beiuș, Tirnăveni, Huși, Blaj, Caransebeș, Tirgu Secuiesc ș.a.

Un om nu poate fi complet fără să cunoască fenomenologia naturii care ne înconjoară, de la formele de relief pe care construim și cultivăm, pînă la legile cursurilor de apă, la sistemul complex dar și fragil al mediului de pe Terra, sau la sistemul solar în care ne învîrtim anual și anotimpual. Ramurile economice mondiale și naționale, implemen-

țarea lor în mediul înconjurător și raporturile acestuia cu societatea sînt probleme care nu pot lipsi din cultura nici unui cetățean. Dar, mai presus de orice, școala noastră cultivă geografia ca factor esențial de cultură și educație patriotică.

Citind lucrările, comisia centrală a concursului a rămas impresionată și încântată constatînd exactitatea și frumusețea cu care majoritatea concurenților au știut să redea problematica temelor de concurs. Ele dovedeau stăpînire integrată a cunoștințelor din toate clasele parcurse, dar și o lectură suplimentară permanentă, de specialitate, care la unii elevi a devenit pasiune pentru această știință. Rațiune, inventivitate, imbinare de cunoștințe multidisciplinare, fantezie, simplitate în a exprima frumusețea și particularitatea unor peisaje geografice, dragostea și dorința de a cunoaște tot mai profund pămîntul patriei sînt calitățile apreciate de comisia centrală. Este ușor și plăcut să corectezi lucrări cu asemenea încălțură științifică și emoțională. Pregătirea de excepție, la nivelul concursului național, se bazează desigur pe calitatea și responsabilitatea cu care se face instruirea de masă în școala noastră românească. Îmbunătățirea permanentă a conținutului și predării geografiei, îmbogățirea și modernizarea bazei materiale, nivelul și accesibilitatea publicațiilor geografice, calitatea activităților din cercurile școlare de geografie, concursurile de creativitate ale elevilor și profesorilor sînt factorii de bază ai pregătirii generale care conduc la selecția olimpicilor cu rezultate excelente, a premianților. Personal am vizitat sute de școli din toată țara și am con-

Fizică

În perioada 9—15 aprilie s-a desfășurat la Drobeta Turnu-Severin etapa republicană a concursului de fizică pentru elevii claselor a VII-a și a VIII-a, unde, timp de șase zile, 298 de concurenți au participat la o pasionantă întrecere pionieră, cîștigători ieșind cei mai buni dintre ei. Trebuie, însă, să evidențiem că, ridicîndu-se la nivelul prestigiului concursului, toți participanții au demonstrat că sînt capabili să se confrunte într-o competiție a destoiniciei, inteligenței și creativității, seriozitatea cu care s-au pregătit fiind și o confirmare a exigenței manifestate în etapele anterioare, în care, creșterea treptată a gradului de dificultate al probelor a ridicat, mereu, stacheta calității.

Trecerea cu succes a celor două categorii de probe ale concursului, teoretică și practică (al căror conținut a acoperit o largă arie tematică din programele școlare) a presupus, în primul rînd stăpînire a unor solide cunoștințe de fizică, dar și abilități de formulare matematică a acestora. Astfel, probele teoretice au urmărit să verifice mai cu seamă capacitatea elevilor de a opera cu noțiunile și conceptele fizice însușite, de a gîndi corect din punct de vedere fizic. Referîndu-mă, din acest punct de vedere, la lucrările scrise, doresc să atrag atenția asupra frecvenței unor erori de rezolvare întîlnite în citeva dintre ele, erori care nu se datorau unor dificultăți de calcul, ci necunoașterii exacte a semnificației fizice a mărimii respective, sau neaplicării și neutilizării corecte a unor legi sau formule fizice în condițiile cerute de problemă, ceea ce poate fi echivalent cu neînțelegerea sensului fizic-al problemei. Am convingerea că astfel de greșeli pot fi prevenite în cadrul pregătirii elevilor, dacă se insistă asupra caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor și se acțio-

țione a viitorilor participanți la acest concurs, să se insiste asupra căilor și mijloacelor care să le permită acestora să dobîndească o viziune de ansamblu asupra biologiei.

O bună pregătire de laborator desfășurată în cadrul activităților din cercurile de biologie le va permite să trateze subiectele ce vor fi date la viitoarele concursuri, sistematic și logic, astfel încît să reliefeze capacitatea creatoare și originalitatea în abordare. De asemenea, se impune să se insiste, în continuare, asupra aspectelor referitoare la relațiile existente între structurile biologice și funcțiile care se desfășoară în aceste structuri, pe caracterelor de adaptare dobîndite de către organisme în cadrul relațiilor dintre ele și mediul lor de viață, pe realizarea unor comparații între procesele fiziologice fundamentale ale organismelor situate pe diferitele trepte ale evoluției și, evident, pe efectuarea unui număr cît mai mare de lucrări practice.

Considerăm că nivelul ridicat pe care l-a atins învățămîntul biologic în prezent reprezintă o bază solidă pentru largirea gamei de posibilități care pot fi utilizate în activitatea de pregătire a viitoarelor generații de specialiști și că, prin munca pe care o vor desfășura cadrele didactice, viitoarele concursuri școlare se vor situa pe un plan superior, răspunzînd într-o măsură tot mai mare sarcinilor trasate învățămîntului prin documentele de partid.

Conf. univ. dr. OCTAVIAN BOLDOR
Universitatea din București

stătat cum laboratorul sau cabinetul de geografie și-au făcut loc în majoritatea acestor lăcașuri de instruire, educație și cultură; predarea geografiei în această ambianță, bine folosită, se ridică la înalte cote ale calității. Școlile care dau olimpici cu o anume regularitate au și cabinete geografice funcționale care stimulează creativitatea, au și cercuri active de mici geografi și, mai presus de orice, au profesori bine pregătiți, pasionați de disciplina lor, îndrăgostiți de meseria de dascăl și de geografia patriei, profesori care, împreună cu o parte din elevii lor, străbat anual meleagurile țării. Generațiile de azi au multe mijloace de informare, inclusiv televizorul și filmul. Dar efectul informării și documentării pe viu, la fata locului, dublate de cercetare și analiză canalizate de către profesor sînt de neînlocuit în învățarea geografiei. Și nu există profesor bun care să nu se angajeze în toate acestea, după cum nu există profesor care ține la prestigiul său și al meseriei care să nu dorească să facă efortul necesar spre a avea olimpici.

Prestigiul și efectul maxim educativ al unci olimpiade depinde și de ambianța în care se desfășoară. Anul acesta, decorul general l-a format peisajul subcarpat din Depresiunea Tazlău — Cășin și regiunile înconjurătoare. Vizitarea acestor locuri pe multiple trasee, organizate cu cea mai minuțioasă atenție de către Inspectoratul Școlar al Județului Bacău și cu grija organelor locale de partid, s-a transformat în adevărate lecții concrete de geografie, cu bogată încălțură patriotică.

Prof. dr. doc. GRIGORE POSEA
Universitatea din București

nează în direcția dezvoltării gîndirii și a creativității lor, prin aprofundarea noțiunilor, legilor și fenomenelor de mai mare complexitate, prin explicarea și rezolvarea unui număr cît mai mare de probleme de fizică din culegerile existente.

După cum se știe, inedit pentru concursul din acest an a fost faptul că și la proba practică au participat toți concurenții, această măsură fiind stimulatoare atât pentru elevi cît și pentru profesori.

Rezolvarea probelor practice a solicitat elevilor, pe lîngă o anumită abilitate experimentală, și existența încrederii în eficiența măsurătorilor necesar a fi efectuate, a convingerii că trebuie făcute toate măsurătorile pe care le implică o anume experiență. De pildă, proba experimentală la clasa a VII-a „Elalonarea unui dinamometru artizanal”, foarte simplă la prima vedere, putea duce, în condiția efectuării ei corecte, la descoperirea faptului fizic inedit că banda de cauciuc are două domenii diferite de elasticitate. Concluzia decurgea din prelucrarea corectă a datelor obținute dacă erau folosite toate greutatețile avute la îndemînă. O eroare repetată a constat în utilizarea parțială a greutateților, alungirea benzii de cauciuc fiind doar în primul domeniu de elasticitate, domeniu care era apoi extrapolat și la greutateți mari, pe baza modelului teoretic cunoscut al resortului elastic. Elevii care au fost „curioși” și au măsurat utilizînd toate greutatețile puse la dispoziție au fost răsplățiți prin aflarea răspunsului exact.

Dincolo de aceste observații, se poate aprecia că rezultatele concursului au fost bune și foarte bune, așa cum o atestă și mediile generale înregistrate — 7,78 la proba teoretică și 8,30 la proba practică —, precum și numărul premiilor și mențiunilor obținute, în mod destul de echilibrat pe ambele clase: 11 premii I, II și III, situîndu-se între mediile 9,52 și 9,17 (cinci premii la clasa a VII-a, șase la clasa a VIII-a); 13 premii speciale (șase la clasa a VII-a, șapte la clasa a

VIII-a); 146 mențiuni (88 și, respectiv, 58).

Raportîndu-ne la loturile care au reprezentat fiecare județ, se constată că premiile (inclusiv cele speciale) au revenit unor elevi din municipiile București, Cîmpina, Craiova, Drobeta-Turnu Severin, Iași, Oradea, Sibiu, Slatina, Slobozia, Suceava, Timișoara, Tulcea, Vaslui. Precizez că unele loturi au dat dovadă de o remarcabilă omogenitate în calitatea superioară a pregătirii elevilor; în mod deosebit s-a evidențiat, în acest sens, lotul municipiului București (în total nouă premii, media generală fiind 8,82), care, de mai mulți ani, se prezintă constant la același nivel ridicat. De asemenea, Cîmpina a dat trei premianți. Rezultate frumoase au obținut și loturile din județele Buzău, Cluj, Dolj, Gorj, Mehedinți, Neamț, Prahova, Sibiu, Tulcea.

Sînt sigur că toți cei prezenți la olimpiadă, care s-au bucurat de caldă ospitalitate a gazdelor și de condiții optime de lucru, asigurate prin grija Inspectoratului Școlar al județului Mehedinți, cu sprijinul Comitetului Județean al P.C.R., la care se adaugă sollicitudinea conducerii Liceului Industrial Nr. 1 din Drobeta-Turnu Severin și zestrea sa didactico-materială, deci, toți aceștia păstrează în sufletul lor, alături de satisfacția muncii rodnice, minunate impresii, prilejuite de diversitatea și bogăția programelor culturale-artistice, de instructiva și frumoasa excursie documentară pe Dunăre, de vizitarea orașelor Orșova și Băile Herculane și își vor aminti, întotdeauna cu plăcere, de acest pitoresc colț de țară, în care mărturiile trecutului său milenar se imbină armonios cu grandioasele realizări din anii socialismului.

Prof. univ. dr. VOICU GRECU
Institutul Central de Fizică
Atomică

Exerciții complexe de analiză lingvistică

Din practica muncii la catedră, am constatat necesitatea îmbinării exercițiilor morfo-sintactice cu exerciții de fonetică, vocabular, stilistică, ortografie, punctuație, rolul deosebit al acestora în activitatea de predare-învățare în mod integrativ a limbii române, în receptarea textelor literare, în cunoașterea caracteristicilor limbii și stilului scriitorilor noștri, precum și în stimularea creativității lexicale și imagistice a elevilor. Astfel de exerciții complexe se pot programa într-o anumită etapă de studiu — cu prilejul recapitulării finale, de exemplu, când elevii dispun de cunoștințe bogate, pe care acum au posibilitatea să le aplice în alte contexte și să le coreleze în noi structuri.

Evidențiem unele aspecte metodice, practic-aplicative de realizare a analizei lingvistice complexe, în cadrul lecțiilor de limba română la clasa a VIII-a și în cele de cultivare a limbii în învățământul liceal. Pentru a evidenția varietatea stilurilor și a mijloacelor de expresie literară, se are în vedere studierea particularităților unor texte extrase din diferite opere, care marchează un moment de evoluție în literatura noastră. (De exemplu: „Dan, căpitan de plai”, de Vasile Alecsandri, „Scrisoarea III”, de Mihai Eminescu. „Amintiri din copilărie”, de Ion Creangă etc.). Se pot selecta texte cuprinzând descrieri de natură, portrete, fragmente narative sau dialogate din opere literare, din manuale școlare pentru diferite discipline de învățământ, din presa pentru copii și tineret.

Ca metode și procedee se folosesc: conversația, activitatea independentă în grupuri și individuală, exerciții de caracterizare, motivare, exemplificare, modificare, completare, substituție, dezbateră, paralela, ca mijloc de sesizare a unor trăsături ale limbajului. În timpul activității, se lucrează cu manualul, se folosesc fișe-sinteza a cunoștințelor de limbă și de teorie literară, se consultă dicționarul, „Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație” în vigoare. Se asigură dirijarea frontală pe grupuri și individuală a elevilor, stimulându-se dialogul profesor-elev, elev-elev.

Înainte de analiză, se face o lectură atentă a textului, se adresează elevilor câteva întrebări în legătură cu întreaga operă, pentru integrarea fragmentului studiat. Exemplificăm cu un text extras din poemul „Dan, căpitan de plai”, de Vasile Alecsandri: „Ceahlăul sub furtună nu scade moșunoi! / Eu, Dan, sub vîntul soartei să scad păgîn, nu voi. / Deci nu-mi convine viața mișelnică ciștigată, / Nici pata fărdeleșii în fruntea mea săpată. / Rușinea-i o rugină pe-o armă de viteaz, / Un verze de mîncîncă albeața din obraz. / Iar dacă ai tu cuget și-ți pasă de-al meu dor, / Ghirai! mă lasă, lasă în ora morții grele / Să mai sărut o dată pămîntul țării mele!”

Se expune pe scurt conținutul poemului, sursa de inspirație a poetului, ciclul din care face parte poezia, se reactualizează definiția poemului eroic și se reamintesc trăsăturile personajului, care intruchipează aleele virtuții morale ale poporului român. Numărul de exerciții variază în funcție de numărul de ore afectat unei asemenea teme de recapitulare. Se propun elevilor următoarele sarcini de lucru (se dictează, se dau fișe de lucru sau se prezintă prin proiecte eplidiasconică).

1. Subliniați cu o linie diftongii, cu două linii vocalele în hiat și cu trei linii triftongii: (Exemplu: **Ceahlăul, moșunoi, rușinea-i**).

2. Indicați posibilitățile de accentuare și sensurile lexicale și morfologice pe care le dobîndește cuvîntul „voi”, odată cu schimbarea accentului (Exemplu: „voi” — verb, indicativ, prezent; voi — pro-

nume personal: „voi” — verb, indicativ, perfect simplu); dați exemple de alte cuvinte asemănătoare, stabiliți accentul, precizați înțelesul și valoarea gramaticală, incluzîndu-le în diferite propoziții (Exemplu: Mama a spălat această veselă — substantiv; Mihaela este o fetiță veselă — adjectiv).

3. Notați cuvintele monosilabice din text (Exemplu: sub, nu, Dan, nu-mi); despărțiți în silabe cuvintele „soartei”, „păgîn”, „și-ți pasă”, „obraz” și precizați regulile de despărțire aplicate (Exemplu: soar-tei — în cazul grupurilor de două consoane situate între două vocale, despărțirea se face, în majoritatea situațiilor, între cele două consoane).

4. Identificați fonetismele regionale și arhaice și explicați prezența lor în operă; indicați forma literară a cuvintelor respective, consultînd „Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație” în vigoare (Exemplu: „moșunoi” — literar; mușuroi; „mișelnic” — literar mișelnic; formele sint specifice vorbirii populare).

5. Consultînd „Dicționarul explicativ al limbii române”, indicați etimologia următoarelor cuvinte și arătați cărei părți a vocabularului aparțin cuvintele: „furtună”, „vîntul”, „a conveni”, „viața”, „viteaz”, „obraz”. (Exemplu: „furtună” — neogrec, „vîntul”, „viața” — latine, „viteaz”, „obraz” — slave). Arătați în ce expresii și cu ce înțeles sint folosite cuvintele: „pămînt” și „țară”; includeți expresiile în propoziții sau fraze; (Exemplu: „la capătul pămîntului”, „ca de la cer la pămînt”, „a lăsa toate la pămînt”, „a-1 veni cuiva să intre în pămînt”, „a șterge de pe fața pămîntului”, „a pune țara la cale”, „a se pune rău cu țara”, „a da șfior în țară”); Includeți cuvîntul „a scădea” în contexte specifice diferitelor obiecte de învățămînt pentru a ilustra polisemia lui. (Exemplu: matematică — a face o operație de scădere; fizică — a-și micșora volumul; geografie — a cobori nivelul apelor).

6. Creați cuvinte noi, prin derivare și compunere, de la cuvîntul „a voi”; (Exemplu: voință, bunăvoință, rea-voință, a binevoi, binevoitor, a învoi, învoială); Formați genitiv-dativul articulat al substantivelor „bunăvoință” și „rea-voință”; (Exemplu: bunăvoinței și relei-voințe).

7. Alcătuiți propoziții pentru a ilustra schimbarea valorii gramaticale a cuvintelor: „cuget”, „sărut”, „în fruntea” și indicați partea de vorbire nouă obținută (Exemplu: „cuget” — substantiv, verb; „sărut” — substantiv, verb; „în fruntea” — substantiv cu prepoziție, locuțiune prepozițională).

8. Stabiliți cu ajutorul „Dicționarului de sinonime” seria sinonimică a cuvintelor: „soartă”, „cuget”, „viață” (Exemplu: „soartă” — destin, ursită, fatalitate, noroc, soroc, scrisă, dată).

9. Găsiți antonimele cuvintelor: „nu scade”, „ciștigată”, „rușinea”; (Exemplu: „nu scade” — crește).

10. Ilustrați prin exemple, în propoziții, omofonia cuvîntului „o dată” și precizați ce parte de vorbire este. (Exemplu: „să mai sărut o dată”; Odată s-au intîmplat cele povestite; Mi-a comunicat o dată importantă); găsiți încă trei exemple de cuvinte omofone; (Exemplu: altădată — altă dată).

11. Alcătuiți familia lexicală a cuvîntului „pămînt” și introduceți în propoziții un adjectiv obținut, astfel încît să aibă funcția sintactică de: a) atribut adjectival (Exemplu: Avea un chip pămîntiu); b) nume predicativ (Exemplu: Chipul lui era pămîntiu); familia lexicală a cuvîntului „pămînt”; (Exemplu: „pămînt” — pămîntean, nepămîntean, pămîntesc, pămîntiu, a împămînteni).

12. Analizați sintactice frazele, indicați felul propozițiilor după alcătuire, după scop, după formă, după înțeles. (Exem-

plu: „Ceahlăul sub furtună nu scade moșunoi” — propoziție dezvoltată, enunțativă, exclamativă, negativă, principală).

13. Ce observații puteți face privind structura arhitectonică a frazelor: Fraze cu număr mic de propoziții, coordonate; se apropie de fraza caracteristică vorbirii populare).

14. Contrațreți subordonată atributivă „ce mîncîncă albeața din obraz” în atribut. (Exemplu: un vierme nimitor).

15. Dezvoltați în propoziția subordonată corespunzătoare complementul direct: „pămîntul”. (Exemplu: „Să mai sărut o dată” / ce-mi este mai drag).

16. Schimbați regenta propoziției „dacă ai tu cuget”, astfel încît subordonata să aibă valoare de: a) subordonată subiectivă; (Nu se știe / dacă ai tu cuget.); b) subordonată predicativă; (Întrebarea e / dacă ai tu cuget); c) subordonată atributivă; (Întrebarea / dacă ai tu cuget / mă preocupă); d) subordonată complementivă directă; (M-a întrebat / dacă ai tu cuget); e) subordonată complementivă indirectă; (Nu sint sigur / dacă ai tu cuget).

17. Efectuați analiza sintactico-morfologică a propozițiilor. (Exemplu: „Deci nu-mi convine viața mișelnică ciștigată” (Deci — conjuncție coordonatoare conclusivă, nu convine — predicat verbal (verb), -mi — complement indirect (pronume), viața — subiect (substantiv), mișelnic — complement circumstanțial de mod (adverb), ciștigată — atribut adjectival (adjectiv)).

18. Precizați valorile gramaticale ale cuvîntului „-i”, alcătuiți scurte propoziții (Exemplu: verb copulativ: „Vodă-i un munte”; verb predicativ: „Oșteanu-i în tabără”; pronume personal: „Zalele-i zuruie crunte”; interjecție: I, ce de oaste!).

19. Remarcați stăruința cu care este întrebunțat pronumele personal de persoana I și adjectivul pronominal posesiv; indicați ce valoare stilistică are prezența acestora; (Exemplu: „Eu, nu-mi convine”, „mă lasă”, „fruntea mea”, „al meu dor”, „țării mele”, — au rolul de a sublinia tonul de confesiune).

20. Facți observații privind timpul verbelor din acest fragment; (Aici este întrebunțat prezentul istoric).

21. Motivați scrierea cuvintelor: „nu-mi convine”, „și-ți pasă”, „de-al meu”, „rușinea-i”, „pe-o armă”; (Exemplu: „nu-mi convine” — liniuța de unire marchează rostirea în aceeași silabă a adverbului de negație „nu” și a pronumelui „mi”, de la care lipsește vocala „i”).

22. Identificați repetițiile din text și explicați rolul lor; (Exemplu: „nu scade”, „nu voi”, „nu-mi convine”, „lasă” — au rolul de subliniere, de potențare a ideii).

23. Explicați rolul apozitiei: „Eu, Dan, sub vîntul soartei...” (Construcția amănunțite de formula volevodală „Io, Mircea Volevod”; conferă măreție și solemnitate exprimării).

24. Comentați simbolul poetic „Ceahlăul” din acest fragment; Pledoarie pentru onoare, analogia dintre imposibilitatea ca muntele Ceahlău să ajungă un biet mușuroi sub acțiunea furtunii și imposibilitatea ca viteazul Dan să-și lepede credința; poetul îmbină metafora cu alegoria, ceea ce amplifică expresivitatea poetică; „Rușinea-i o rugină pe-o armă de viteaz / Un vierme...”

25. Arătați caracteristicile versificației acestui fragment; precizați în ce constă expresivitatea formelor metrice; (Versuri desfășurate în cadente largi, în măsura de treisprezece silabe, rima împerecheată, ritmul iambic; formele metrice dovedesc apropierea poetului de versul și limba populară).

26. Arătați căruil stil aparține textul analizat și motivați de ce; (Aparține stilului beletristic, deoarece exprimă sentimente, atitudini, idei, cuprinde elemente fonetice, lexicale, gramaticale cu valoare stilistică, topica este afectivă, mesajul are valoare estetică și etică).

Prof. ECATERINA CREȚU
Școala Nr. 1 din Moinești
Județul Bacău

Analiza dinamic-contextuală a textului literar

Dedicat în întregime lucrărilor celui de al doilea colocviu de „Analiză dinamic-contextuală a textului literar”, organizat la Constanța în anul școlar trecut, Buletinul de informare științifică și documentare (Nr. 1) al Societății de Științe Filologice din Republica Socialistă România — Filiala Constanța, reunește — sub redacția prof. univ. dr. doc. Tatiana Slama-Cazacu și sub coordonarea prof. Olga Duțu — comunicările ținute cu acest prilej, referitoare la conceptele și metoda dinamic-contextuală de analiză a textelor literare, aplicată în opere incluse în programele de literatură română pentru clasele VIII—XII, precum și intervențiile participanților la dezbateri. Comunicările includ analizele propriuzise ale textelor literare, precum și rezultatele experimentelor privind aplicarea metodei respective în școli, de către cadre didactice din Constanța, Cernavodă, Medgidia și Năvodari. Între operele analizate, amintim „Miorița”, „Sonetul puterii”, de Alexandru Macedonski, „Descult” (fragment), de Zaharia Stancu, „Serile la Mircești”, de Vasile Alecsandri; „Romanța celor trei corăbii”, de Ion Miulescu, „Lacustră”, de George Bacovia, „Izvorul nopții”, de Lucian Blaga ș.a.

În articolul introductiv, intitulat „Metoda dinamic-contextuală de analiză a textului literar și aplicarea ei în școală”, prof. univ. dr. doc. Tatiana Slama-Cazacu prezintă geneza metodei, conținutul și modalitățile de aplicare a acesteia în școală, precum și scopul ei — elevul să ajungă un bun receptor de literatură, capabil să lucreze direct cu textul literar, să-l interpreteze corect și prin mijloace proprii.

Metoda amintită, prin care se urmărește, în primul rînd, relevarea particularităților stilistice ale textului literar, se caracterizează prin încadrarea operii sau a textului într-un act de comunicare (cu cele trei elemente specifice ale acestuia: emițătorul — autorul; receptorul — cititorul, criticul literar, iar în școală, profesorul și elevul; mesajul-opera). Vor fi luate în considerație toate aceste trei componente ale comunicării, inclusiv particularitățile contextuale și dinamice, corelațiile dintre ele. Sintetizînd, autoarea arată: „În esență, este deci vorba despre analiza prin urmărirea mijloacelor de organizare dinamică a textului (în care este integrat fiecare fapt de stil), prin legarea lor de întreaga operă a scriitorului, ca și de momentele sau aspectele relevante din contextul social-istoric al epocii și din contextul vieții și personalității scriitorului (nu este vorba, desigur, despre o utilizare a „anecdoticului” cu orice preț, sau despre căutarea reflectării aiodoma a unor evenimente din viața scriitorului, acestea putînd însă crea o anumită stare psihică, a cărei urmă este cert că există în operă, chiar camuflată.” Referîndu-se, în continuare, la aplicarea concretă a acestor principii, autoarea specifică schema de analiză a textului: 1) utilizarea unor date privitoare la emițător (scriitorul), la contextul operii și la receptarea ei; 2) analiza organizării operii: organizarea imediat sesizabilă a contextului explicit, a primului nivel posibil de receptare (conținutul propriu-zis); mijloace de organizare implicită (interpretarea prin contextul implicit (cuvinte-cheie, asociații-cheie, simboluri etc.); analiza dinamică a textului; 3) interpretarea finală (prin sinteza rezultatelor obținute anterior); evaluarea estetică.

În plus, aplicarea acestei metode în școală va lua în considerare dubla comunicare — aceea dintre profesor și elev — precum și particularitățile legate de receptorul-elev privind vîrsta, nivelul său de cunoștințe etc.

Prin experimentele aplicate, autoarea metodei și profesorii și-au propus să verifice în ce măsură elevii de diferite vîrste pot asimila această metodă, dacă ea facilitează interpretarea (înțelegerea, evaluarea) textului literar mai bine decît metodele curente, în ce măsură crește motivația elevului de a lua un contact spontan cu textul literar, dacă metoda însoțită permite elevilor transferul ei și la alte texte.

Referîndu-se la rezultatele aplicării experimentale a acestei metode (reprezentate concret prin mediile obținute de elevii incluși în experiment), profesoara Olga Duțu, inspector școlar general al județului Constanța, menționează, în articolul pe această temă, publicat în volumul respectiv, avantajele metodei: creșterea sensibilă a mediei generale a claselor intrate în experiment (după cum se poate observa în tabelul component al articolului), caracterul formativ al metodei ce permite elevului reelaborarea detaliat a creației literare în vederea descifrării sensului acesteia, educarea capacităților intelectuale, interpretarea originală, stimularea inițiativei și a creativității tuturor elevilor.

Sînt, desigur, argumente ce pledează pentru cunoașterea acestei metode de către cadrele didactice, pentru aplicarea ei, acolo unde este posibil, în scopul creșterii eficienței procesului de predare și învățare al limbii și literaturii române în școală.

Inv. DORINA VITALIS
Școala Nr. 1 din Turda, Județul Cluj

CORNELIA GÎRMACEA

O modalitate antrenantă de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Metodă de învățămînt, deosebit de eficientă, excursia geografică reprezintă un mijloc de recapitulare, verificare și aprofundare a conținutului lecțiilor și chiar de predare a unor teme în afara clasei. Folosită în lecțiile de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor, excursia imaginată îi pune pe elevi în situația de „a citi” și interpreta harta și de a sistematiza și a-și îmbogăți cunoștințele dobîndite cu privire la zona geografică unde „se efectuează” excursia. Precizez că aceeași excursie am efectuat-o, în realitate, în timpul anului școlar. Deosebit de antrenantă, recenta excursie imaginată a oferit elevilor mei de clasa a III-a prilejul să cunoască mai bine județul în care trăiesc.

Subiectul lecției a fost: „Județul Cluj — cadrul natural, clima, apele, vegetația și animalele”.

După ce am organizat clasa timp de câteva minute, le-am reamintit elevilor modul de desfășurare (anunțat în ora trecută) a lecției, efectuarea unei excursii imaginare pe hartă pentru a cunoaște cadrul natural al județului.

Am fixat traseul excursiei și l-am marcat pe hartă cu roșu. Punctul de plecare a fost orașul în care trăiesc și învață elevii — Turda, urmînd apoi Cluj-Napoca — Huedin — Beliș — Iara și întoar-

cerea din nou la Turda. La plecare, un elev a fixat imaginea autobuzului pe hartă și — pentru a crea bună dispoziție, întocmai ca într-o excursie reală — am cîntat cu toții un cîntec de drumeție.

Elevii au numit primul oraș întîlnit pe traseu — Municipiul Cluj-Napoca — și au precizat formele de relief din împrejurimile orașului, apele din zonă și clima specifică.

Următorul punct de oprire a fost orașul Huedin, situat în depresiunea cu același nume. Elevii au prezentat clima acestei zone depresionare și riul care o străbate — Crișul Repede.

Am continuat traseul, urcînd în zona de munte și „am poposit” la Beliș, în Munții Gilăului. Aici am admirat, cu ajutorul diapozitivelor și fotomontajelor, frumusețea locurilor, vegetația și animalele specifice zonei, lacul de acumulare format pe Someșul Cald și afluentul său, Beliș. Unul dintre elevi a povestit „Legenda Someșului și a Crișului”. Alții au spus câteva șarade legate de această zonă: „Din Vlădeasa izvorăsc, / Spre Gilău grăbit pornesc, / Curg rapid prin munți la vale / Și urnesc hidrocentrale” (Someșul Cald); „Semeț virful mei-l înalt / Peste pădurile de brazi / Cel mai înalt sint din județ / Și ghiciți cum mă numesc” (Munții Vlădeasa). Elevii au precizat așezarea

Munților Vlădeasa, în partea de vest a județului.

A fost indicat pe hartă traseul de întoarcere: Mărișel, Valea Ierii, Băișoara, Iara, Mihai Viteazu, Turda. Elevii au recunoscut riul de-a lungul căruia am călătorit: Someșul Rece, care se unește cu Someșul Cald lângă Dej și formează Someșul. Au fost numite localitățile prin care am trecut și pe care copiii le-au vizitat în excursii anterioare, în tabere (Valea Ierii), sau cu ocazia practicării sporturilor de iarnă (Băișoara). Prin comuna Iara am călătorit de-a lungul riului Iara, afluentul Arieșului. Un elev ne-a povestit „Legenda Arieșului”. În apropiere de comuna Mihai Viteazu, am întîlnit Cheile Turzii, cunoscut monument al naturii, ale cărui frumuseți au fost reînviolate prin intermediul unui set de diapozitive.

La „întoarcerea” în Turda, am precizat formele de relief observate și zona pe care urmează să o vizităm într-o viitoare excursie imaginată, la o nouă lecție de recapitulare. Elevii au remarcat interdependența dintre formele de relief și activitatea umană. Am precizat că datele cumulate pe parcursul excursiei, precum și impresiile din drumețiile pe aceste meleaguri, retrăite cu prilejul lecției de recapitulare, vor fi valorificate de ei într-o viitoare oră de compunere, cu tema: „Frumusețile și bogățiile patriei mele”. În finalul lecției, a fost comunicat planul de recapitulare pentru ora următoare.

ORGANIZATORI ȘI BENEFICIARI AI ACTIVITĂȚII DE PERFECȚIONARE

Sistemul de perfecționare a pregătirii profesionale a cadrelor didactice are ca scop însușirea temeinică a disciplinei de specialitate și a metodicii predării acesteia, a ideologiei și politicii partidului și statutului nostru, a realizărilor noi în domeniul specialității și al pedagogiei, a metodelor de lucru cu elevii, în concordanță cu sarcinile ce revin învățământului din documentele de partid, cu dezvoltarea științei și tehnicii, cu cerințele procesului instructiv-educativ. Un rol important în organizarea și desfășurarea activității de perfecționare a personalului didactic revine și instituțiilor de învățământ superior. La Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași existind o experiență valoroasă în realizarea acestei sarcini, ne propunem să o prezentăm, în continuare, împreună cu câteva opinii și preocupări ale beneficiarilor acestei activități de perfecționare, profesorii de matematică.

O temeinică pregătire psihopedagogică

În organizarea și desfășurarea cursurilor și seminariilor sîntem preocupați ca participanții să aibă o nouă perspectivă asupra actului formativ și să-și însușească un nou stil comportamental, să dobîndească o „conștiință largită” asupra actului didactic, caracterizată printr-o sensibilitate crescută față de așteptările, cerințele, comportamentele elevilor, o capacitate sporită de a aprecia situațiile didactice (individuale, interpersonale, grupale), de a le diagnostica cu precizie, avînsind un comportament de cooperare, în locul relațiilor formale, ierarhice. De asemenea, capacitatea de a rezolva situațiile didactice dificile, tensionale, prin angajarea în rezolvarea problemelor, prin acordarea unei asistențe competente în funcție de necesitățile elevilor. Cursurile și dezbaterile de pedagogie-psihologie au deci menirea să faciliteze, pentru profesori, o învățare de un tip special: nu doar cognitivă, ci și atitudinală, comportamentală; prin exerciții prospective, analize de caz, expunerea unor experiențe și cercetări proprii ale participanților. Totul se poate achiziționa, se poate „învăța”: și cunoștințele, dar și aspirațiile, atitudinile, convingerile, comportamentul în rolul de profesor, stilul interpersonal, modelul acțional. Procesul de învățămînt trebuie să aibă un caracter formativ, să nu fie doar un act de transmitere de informații. Pleoara pentru un învățămînt educativ are în țara noastră o veche tradiție, începînd cu pedagogul național, care a fost revizorul Mihai Eminescu.

Pentru a se atinge aceste finalități nu ne limităm doar la cursuri și seminarii, lărgind paleta informativ-formativă în domeniul pedagogiei și psihologiei. În cele ce urmează vom înființa câteva dintre modalitățile alternative de formare și perfecționare a studenților-viitori profesori și a profesorilor antrenai în propria perfecționare, prin **Cabinetul pedagogic al Universității „Al. I. Cuza” din Iași.**

Cabinetul a fost conceput și organizat ca un mijloc de documentare și sprijin pentru studenții și cadrele didactice care doresc să-și sporească cunoștințele și priceperile didactice. În acest scop, membrii colectivului de pedagogie-psihologie al Universității oferă consultații, bibliografii, sprijin în întocmirea unor lucrări, referate, cercetări. Tehnologia și didactica modernă s-au îmbogățit și au evoluat mult în ultimele decenii. Prin discuții purtate cu cadrele didactice din colectivul nostru se urmărește îmbogățirea orizontului cultural-pedagogic, adîncirea unor direcții de cercetare, organizarea strategiilor investigative. Totul se realizează sub semnul cerințelor: varietate, diversificarea ofertei educative, flexibilitate, utilizarea diferitelor moduri de învățare, pertinentă în ra-

port cu principiile fundamentale ale învățării (continuitatea învățării, articularea diferitelor tipuri de învățare, stimularea autonomiei celui care învață).

Sub genericul „Convorbiri psihopedagogice” se organizează, cu regularitate, cu participarea cadrelor didactice din învățămîntul preuniversitar, dezbateri pe teme ca: metode și tehnici de învățare, statutul logic al categoriilor pedagogice actuale, un nou bilanț în teoriile personalității, concepția holistică asupra educației etc. În cabinet stau la dispoziția profesorilor participanți la perfecționare bibliografii tematice, vitrine cu carte pedagogică și sint expuse planșe, scheme, diagrame pe teme cum sînt: cunoașterea elevului, creativitatea în școală, proiectul de lecție, evaluarea didactică, obiectivele educaționale. În Anuarul Centrului de Științe Sociale al Universității din Iași au fost publicate consultații pentru profesorii angajați în acțiuni de perfecționare (de exemplu: „Personalitatea și formarea ei”, „Creșterea randamentului școlar și combaterea insuccesului”, „Personalitatea profesorului evaluată prin beneficiari”, „Necesitatea pregătirii profesorilor în spiritul pedagogiei succesului”, „Formarea psihopedagogică a cadrelor didactice” etc.). La solicitarea inspectoratelor școlare, cadrele didactice și cercetătorii de la Centrul de Științe Sociale țin expuneri, conduc dezbateri în școli sau pe grupuri de școli. Colaborarea cu cercetătorii din domeniul psihopedagogiei este organizată și în alte modalități: aceștia sînt invitați să țină diferite expuneri în cadrul cursurilor de perfecționare sau conduc chiar cursuri și seminarii, la diferite specialități.

Reluînd o veche tradiție, a seminarului pedagogic înființat pe lângă Universitatea noastră încă în 1899, în cadrul Cabinetului s-a adoptat o modalitate de difuzare a concluziilor, propunerilor și rezultatelor unor cercetări prin editarea Buletinului cabinetului pedagogic (coordonatori: prof. univ. dr. George Văideanu și conf. univ. dr. Adrian Neculau). În acest număr, cit și în cel aflat sub tipar sînt publicate studii care privesc cu deosebire perfecționarea pregătirii profesorilor de matematică; Informatica în școală, aspecte psihologice și pedagogice; Proiectarea unui produs informatic de instruire; Ordinatorul și exigențele formării profesionale; Perspectivele sistemelor expert în cadrul tehnologiilor didactice moderne; Modalități de utilizare a calculatorului în învățarea limbilor moderne; Calculatorul în școală — o privire comparativă.

Conf. univ. dr. ADRIAN NECULAU
Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

Acțiuni și conținuturi adecvate unor exigențe specifice

Pregătirea în cadrul Facultății de Matematică oferă profesorilor modalități de însușire temeinică a cunoștințelor de matematică elementară (școlară) și de abordare corectă, sub raport științific și metodologic, a conținuturilor acestei discipline. În conceperea, organizarea și desfășurarea tuturor formelor de perfecționare sîntem preocupați să oferim participanților la cursuri și seminarii posibilitatea împrobării și îmbogățirii fondului de cunoștințe matematice. Astfel, în pregătirea realizată pentru definiția în învățămînt corelăm conceptele fundamentale ale matematicii cu conținutul programei școlare, de cunoaștere aprofundată a structurii matematice, de valorificare a potențialului aplicativ într-o abordare interdisciplinară a noțiunilor matematice școlare. Toate acestea conduc la concentrarea pregătirii profesorilor pe aplicarea corectă a programelor școlare (structură-conținut). La cursurile din sesiunile colective are loc o reimpobărire a cunoștințelor de nivel universitar, în special, a celor corespunzătoare cerințelor programei școlare. În seminariile din sesiunile comune se realizează corelări, reorganizări ale materialului, precum și aplicații în practică, totul în cadrul activității de rezolvare a unor probleme selecționate cu grijă. Discuțiile cu caracter metodologic, organizate ca momente distincte ale seminariilor, vizează identificarea unor modalități inedite de prezentare a conținuturilor și, în egală măsură, analiza unor forme eficiente de activitate cu elevii.

Formele de perfecționare, reciclare și obținere a gradelor didactice II și I în

în colaborare cu Societatea de Științe Matematice, desfășurăm și alte manifestări științifice care contribuie la perfecționarea profesorilor din gimnaziu și liceu. Conferința Națională de Geometrie și Topologie este, de mulți ani, prin completarea ei cu o secție de didactica matematicii, un cadru de intensă și largă dezbateră a problemelor învățămîntului de geometrie din țara noastră. Această manifestare a cunoscut o amplă participare a profesorilor de matematică, lucrările prezentate fiind de mare valoare și utilitate teoretică și practică.

O posibilitate în plus de perfecționare a profesorilor de matematică este oferită de activitatea de patronare de către Facultatea de Matematică a unor licee. Această activitate complexă, meni-

tă să susțină o legătură directă între învățămîntul liceal și cel universitar, contribuie și la perfecționarea profesorilor de matematică prin furnizarea de bibliografii, consultații pe probleme teoretice dificile, precum și prin sprijinul în alcătuirea planurilor de perfecționare individuală. Totodată, aceasta oferă cadrelor didactice universitare posibilitatea de a cunoaște mai concret problemele cu care se confruntă profesorii din licee, de a sesiza necesitățile lor de perfecționare conducînd, în consecință, la forme mai bune de organizare a sesiunilor comune de perfecționare.

Lector univ. dr. MIHAI ANASTASIEI
Facultatea de Matematică, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași

Preocupări de abordare interdisciplinară

Colectivul de cadre didactice de la Școala Nr. 25 din Iași, preocupat de sporirea calității și eficienței procesului instructiv-educativ, este angajat, cu deplină responsabilitate, în activitatea de informare științifică și de perfecționare metodică la locul de muncă, organizată de Inspectoratul Școlar Județean Iași, pe baza orientărilor cadru stabilite de Ministerul Educației și Învățămîntului.

Scopul acestei activități constă în formarea sistematică asupra a ceea ce este nou, în vederea îmbunătățirii activității instructiv-educative și creșterii eficienței acesteia, corespunzător sarcinilor ce rezultă, pentru fiecare etapă, din documentele de partid, din cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la pregătirea și educarea comunistă, revoluționară a tinerei generații. Colaborînd cu Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, realizăm, de asemenea, și o temeinică perfecționare în domeniul psihopedagogic și metodic. În rîndul personalului didactic al școlii noastre, al profesorilor de matematică, există o deosebită receptivitate față de modernizarea metodelor din domeniul educației și învățămîntului, manifestîndu-se interes permanent pentru perfecționare și autoperfecționare profesională. Împreună cu colegii noștri — profesori de matematică — de la alte nouă școli din Iași, facem parte din cercul pedagogic, a cărui activitate este consacrată dezbaterii unor probleme de specialitate. Programul acestui cerc cuprinde acțiuni privind cunoașterea conținutului programelor și manualelor școlare, a elementelor noi introduse în acestea, modalități de perfecționare a tehnologiei didactice specifice disciplinei matematice, cunoașterea și generalizarea experienței pozitive didactice, informări în domeniul specialității și al psihopedagogiei, problemele metodologice privind abordarea interdisciplinară și multidisciplinară a învățării. În acest an școlar, la nivelul școlii, activitatea acestui cerc a vizat temeinică pregătirea elevilor în vederea realizării unor performanțe, iar la clasele a VI-a și a VII-a, am organizat două lecții deschise, avînd ca temă „Rezolvarea unor probleme deosebite date la etapa județeană a olimpiadelor școlare”. De asemenea, am analizat modul în care au fost parcurse programele școlare, am discutat planificările anuale și trimestriale, am stabilit temele

recapitulative, la sfîrșit de trimestru și de an școlar. La o altă activitate de cerc am dezbătut tema: „Promovarea interdisciplinarității în științele sociale și disciplinele experimentale, în vederea formării concepției și convingerilor științifice, materialist-dialectice ale elevilor”. În cadrul activității de perfecționare, acordăm o deosebită atenție studiului individual, realizat continuu și perseverent, în domeniul pregătirii politice, al specialității și al literaturii psihopedagogice. Ne preocupăm cunoașterea rezultatelor cercetării fundamentale psihopedagogice în vederea introducerii acestora în metodologia orelor de clasă, a activităților demonstrative, a muncii educative, precum și demonstrațiile practice pentru cunoașterea unor metode și tehnici noi de lucru, a unor mijloace de învățămînt introduse în practica școlară, prezentarea rezultatelor unor cercetări, studii și experimente.

Acest ansamblu de acțiuni a implicat întocmirea unui program special de pregătire, pe timp de un an, esalonarea studiului bibliografic, elaborarea unor proiecte de tehnologie didactică, lecții deschise, fișe de lucru și fișe de evaluare, precum și participarea la activitățile colective de perfecționare organizate de Inspectoratul școlar.

Colaborînd cu catedra de specialitate din cadrul Universității, profesorii de matematică din școală au realizat teme de cercetare referitoare la: „Formarea deprinderilor de autocunoaștere și autoevaluare la elevi, premisă a dezvoltării personalității acestora, în vederea unei mai bune adevări a orientării școlare și profesionale”. Împreună cu comisia metodică a învățătorilor am întreprins studii pe tema: „Modalități de stimulare a dorinței de cunoaștere, a capacității de investigație a elevilor prin obiectul matematic”. Sîntem preocupați și întreprindem, la nivelul școlii, studii și cercetări pentru a sporii contribuția disciplinei matematice, prin căi și metode specifice, la dezvoltarea interesului și pasiunii elevilor pentru studiu și muncă. Aceasta este și tema pe care ne-am propus să o finalizăm pînă la încheierea acestui an școlar.

Prof. MARIA COJOCARU
director adjunct la Școala Nr. 25 din Iași

În spiritul cerințelor modernizării

Ridicarea nivelului învățămîntului la cerințele noii revoluții tehnico-științifice și ale societății socialiste multilateral dezvoltate este o sarcină de mare răspundere care impune din partea tuturor cadrelor didactice sporirea eforturilor pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ, pentru perfecționarea și modernizarea tehnologiilor didactice. Angajat în realizarea acestei sarcini, colectivul catedrei de matematică din cadrul liceului nostru desfășoară, sub îndrumarea inspectoratului școlar, o susținută activitate de informare științifică și de perfecționare metodică. Prin lecții deschise, interactivitate, prin întocmirea de planificări unitare, referate metodice, teste de verificare și fișe de exerciții și probleme, precum și prin informarea permanentă asupra noutăților din specialitate și din domeniul psihopedagogiei se realizează un util schimb de experiență. De asemenea, în planul nostru de muncă sînt prevăzute și activități în sprijinul perfecționării prin participarea la cursuri și la examenele pentru obținerea gradelor didactice II și I.

O realizare deosebită a colectivului nostru de catedră este minicabinetul de informatică, dotat cu trei microcalculatoare. Aici se desfășoară activitatea de perfecționare a profesorilor de matematică și, sub îndrumarea unui matematician-informatician, două cercuri de informatică ale elevilor. În perfecționarea predării matematicii beneficiem de sprijinul permanent al cadrelor didactice de la Facultatea de Matematică, ce ne și patronază. Aproape săptămînal, acestea sînt prezente în liceul nostru, participînd la ședințele comisiei metodice, prezentînd elevilor de la clasele de matematică probleme cu un mare grad de dificultate, colaborînd direct cu profesorii în activitatea de îndrumare a practicii pedagogice desfășurate cu studenții. O consecință a acestei bune colaborări o constituie și interesul sporit manifestat de profesorii de matematică pentru activitatea de cercetare și pentru publicarea unor cărți și articole de specialitate, între care volumele: „Bazele raționamentului geometric” și „Predicate

și teoreme de torsune” (la care, alături de cadre didactice universitare, coautori sînt și profesorii de la liceul nostru) precum și problemele publicate în Gazeta Matematică. La Conferința Națională de Geometrie și Topologie, desfășurată anul trecut, trei profesori din liceul nostru au prezentat comunicările: „Hiperbola lui Kiepert”, „Aspecte ale predării geometriei la clasa a XI-a” și „Diverse probleme pe aceeași configurație geometrică”. Am participat și la actuala ediție a manifestării metodico-științifice „Creativitate și eficiență în învățămînt” cu lucrarea „Aspecte ale predării noțiunii de primitivă la clasa a XII-a”.

Deosebit de utile, cursurile de perfecționare organizate de Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, la care participă și profesorii de matematică din liceul nostru, contribuie la sporirea eficienței lecțiilor, la însușirea temeinică a cunoștințelor de specialitate de către toți elevii. An de an, aceste cursuri sînt mai bine concepute și actualizate corespunzător cerințelor unui învățămînt matematic modern. Se acordă din ce în ce mai mult spațiu problemelor cu care sînt confrunțați profesorii de matematică privind respectarea cerințelor actualelor programe. De asemenea, la aceste cursuri sînt dezbătute problemele fundamentale necesare unei pregătiri matematice temeinice a elevilor. Un interes deosebit au prezentat teme ca: „Șiruri de numere”, „Construcția numărului real”, „Noțiunea de funcție și limite de funcții”, „Primitivă și integrală”, „Locuri geometrice”, „Structuri algebrice” etc. Prezentarea în cadrul seminariilor a unor tipuri de probleme deosebite date spre rezolvare la examene și la concursurile școlare este utilă în activitatea de pregătire a elevilor în cercuri.

Prof. MIHAI GĂRTAN
Liceul de Matematică-Fizică „Costache Negruzzi” din Iași

(Urmare din pag. 1)

Un rodnic schimb de experiență în județul Bihor, pe tema orientării școlare și profesionale, a pregătirii forței de muncă

Școala românească obține, an de an, importante realizări de ordin cantitativ și calitativ în îndeplinirea hotărârilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale Partidului, a sarcinilor stabilite de Congresul Științei și Învățământului. Astfel, numai în anul trecut, învățământul a pus la dispoziția tuturor ramurilor economiei naționale un număr de peste 373 000 muncitori calificați, maeștri, tehnicieni și specialiști cu studii superioare. Absolvenții învățământului liceal, profesional și superior au fost orientați cu precădere spre domeniile de activitate cu caracter prioritar: industria minieră, petrolieră, construcția de mașini-unelte și utilaje tehnologice, industria chimică, metalurgică. O atenție deosebită s-a acordat realizării sarcinilor de creștere a forței de muncă în mediul rural, atât pentru agricultură cât și pentru activități industriale de construcții și servicii. Concomitent instituțiile de învățământ au adus o importantă contribuție la perfecționarea profesională a personalului muncitor. Rezultate de prestigiu sînt obținute, de asemenea, în activitatea de integrare a învățământului cu cercetarea științifică, producția și practica social-politică. Pe baza orientărilor și cerințelor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a sarcinilor cuprinse în cuvîntările tovarășei acad. dr. Ing. Elena Ceaușescu, la Plenarele Consiliului Național al Științei și Învățământului a continuat acțiunea de perfecționare și modernizare a conținutului învățământului.

În cuvîntul său, tovarășa Rada Mocanu, sublinia, — pornind de la aprecierea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia „Forța de muncă reprezintă factorul determinant, hotărâtor și revoluționar al dezvoltării”, — că învățământul, în strînsă legătură cu știința și cultura, capătă, în etapa actuală și în perspectiva anului 2000, noi și importante sarcini în pregătirea și perfecționarea muncitorilor și a cadrelor cu studii superioare. Pentru anul școlar 1989/1990, așa cum se precizează în comunicatul asupra recentei ședințe a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., planurile de școlarizare prevăd cuprinderea, în continuare, în clasa a IX-a, a întregii generații de promovai ai clasei a VIII-a, din care 94% în licee cu profil industrial, agroindustrial, silvic și economic, iar 8% în licee cu profil sanitar și neindustrial; în treapta a II-a și în școli profesionale urmează să fie cuprinși, de asemenea, toți absolvenții învățământului obligatoriu, de 10 ani. S-a hotărât ca absolvenții a 10 clase care vor fi cuprinși în învățământul profesional — a căru durată va fi majorată — să urmeze, în același timp, și învățământul liceal seral. Totodată — s-a stabilit sporirea numărului de locuri în învățământul seral, liceal și profesional, pentru o mai bună cuprindere a absolvenților de 10 clase din anii precedenți, încadrați în producție. Cit privește învățământul superior se prevede o creștere, față de anul precedent, cu circa 2 000 a numărului de locuri la zi și seral, îndeosebi la învățământul tehnic și economic.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că planurile de școlarizare, prin conținutul lor, pun în evidență atenția deosebită pe care partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă dezvoltării și modernizării, în continuare, a învățământului, integrării sale cu cercetarea și producția, formării de cadre cu temeinică pregătire pentru toate sectoarele de activitate, corespunzător programelor de dezvoltare economico-socială a țării, cerințelor progresului multilateral al patriei noastre socialiste.

Și cu acest prilej, secretarul general al partidului a cerut să se acorde, în continuare, o atenție deosebită perfecționării programelor învățământului de toate gradele în vederea legării mai strînse a acestora de îndeplinirea sarcinilor economico-sociale, de noule cerințe care se pun în domeniul pregătirii forței de muncă pentru diferitele sectoare ale economiei naționale, ale lărgirii orizontului de cunoștințe profesionale, tehnice, economice, științifice și de cultură generală. Subliniind că școala în societatea noastră socialistă reprezintă principalul factor de educație și cultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ca, odată cu îmbunătățirea pregătirii tehnice și profesionale, să fie perfecționată, în continuare, predarea științelor sociale, astfel încît toți elevii și studenții să învețe și să se formeze în spiritul concepției materialist-științifice despre lume și viață, să acționeze ca oameni noi cu un puternic spirit revoluționar, patriotic, — constructori conștienți și devotați ai socialismului și comunismului în patria noastră.

În procesul cuprinderii tineretului studios în diferite tipuri și profiluri de instituții de învățământ, al pregătirii forței de muncă, un loc important îl ocupă pe toate treptele sistemului educațional, activitatea de orientare școlară și profesională. În ultimii ani această activitate a devenit mai cuprinzătoare, mai bine organizată și desfășurată, mai bogată în mijloace și acțiuni specifice, se bazează tot mai mult pe rezultatele cercetării științifice. Pornind de la necesarul de forță de muncă pe ramuri de activitate și în profil teritorial, de la situația concretă din fiecare localitate și județ, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ sînt chemate să organizeze și să desfășoare în perioada care a mai rămas pînă la în-

chelarea acestui an școlar, o susținută activitate de orientare școlară și profesională. Această activitate este firesc, este necesar să o depună toate cadrele didactice, împreună cu familia, cu organizațiile revoluționare de copii și tineret, organizațiile sindicale, cu reprezentanții unităților economice, al organelor teritoriale de planificare, de muncă și ocrotiri sociale, precum și al altor instituții interesate.

Cunoașterea condițiilor concrete de dezvoltare economico-socială în profil teritorial, precum și a perspectivelor acestora este absolut necesară pentru înțelegerea cerințelor de cadre ale unui județ. Cu atît mai mult a fost audiată cu deosebit interes expunerea tovarășului Andrei Sorcoiu, prim-secretar al Comitetului Județean Bihor al P.C.R., președintele Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean, expunere în care s-au făcut precizări concrete cu privire la numărul de oameni ai muncii încadrați în producție, la proporția dintre cei încadrați în industrie și cei încadrați în agricultură și în alte sectoare de activitate. Numeroasele întreprinderi de pe raza județului, dintre care cele mai multe de interes republican, solicită forță de muncă pentru o întreagă diversitate de ramuri și profiluri: mine, petrol, geologie, construcții de mașini, mecanică, electrotehnică, chimie industrială, metalurgie, industrială agricolă, industrie ușoară, construcții, materiale de construcții etc. De menționat că la extracția de bauxită județul Bihor deține locul I pe țară și că tot în acest județ în strînsă colaborare cu Întreprinderea de Alumină din Slatina se realizează alumina tabulară. O importantă ramură economică a județului o constituie resursele de apă geotermală. După cel de-al IX-lea Congres al partidului, județul a beneficiat de importante fonduri de investiții. Au fost create peste 100 mil locuri de muncă. O atenție deosebită s-a acordat construcțiilor sociale. În aceeași perioadă s-au realizat de opt ori mai multe construcții îndeosebi în domeniul construcțiilor de locuințe față de perioada anterioară congresului. În ceea ce privește producția agricolă județul Bihor deține locul II pe țară și realizează o producție de 8,7 miliarde lei anual — 60% din sectorul vegetal și 40% din domeniul zootehnic. În domeniul agriculturii se acționează energetic pentru îndeplinirea noii revoluții agrare. În strînsă corelare cu nevoile de cadre ale județului pregătirea absolvenților se realizează în 23 de licee, 22 de școli profesionale și 74 de școli cu treapta I de liceu, repartizate armonios pe teritoriul și cu profilurile corespunzătoare modernizării structurii pe ramură a economiei județului. Referindu-se și la alte multiple aspecte ale vieții social-economice și culturale, ale activității organizațiilor politice de masă și obștești, tovarășul Andrei Sorcoiu a prezentat în fața auditoriului un amplu și complex tablou al configurației social-economice generale a județului Bihor, marile realizări dobîndite în Epoca Nicolae Ceaușescu.

Direcțiile actuale și de perspectivă ale dezvoltării social-economice a acestui județ a constituit și principalul pivot al referatului cu tema „Conceperea, organizarea, desfășurarea și evaluarea activității de orientare școlară și profesională” pe care l-a prezentat, în continuarea lucrărilor în plen, tovarășa Viorica Pîșcol, inspector școlar general al județului. Urmărind asigurarea cadrelor calificate pentru toate ramurile economiei prin conținutul și structura rețelei școlare — se sublinia în acest referat — corolăm profilurile liceelor și școlilor profesionale, ale școlilor cu treapta I de liceu, cu specificul unităților cu mare pondere în economia județului pregătind cadre calificate pentru construcția de mașini, metalurgie, sectoare calde, construcții, industria minieră, petrolieră, chimică, a materialelor de construcții, industria ușoară, prelucrarea lemnului, agricultură și altele. Diversitatea domeniilor de pregătire și calificare profesională este raportată în concepția Inspectoratului Școlar Județean la utilizarea rațională și eficientă a resurselor umane în direcția realizării strategiilor de dezvoltare economico-socială a țării și explică atenția deosebită care se acordă activității de orientare școlară și profesională.

Acționînd pentru cultivarea la elevi pe parcursul întregii școlarități a unui ideal concret de viață în cadrul căruia elementul social îl constituie dragostea și respectul profund față de muncă, dorința de a armoniza interesele aptitudinale și aspirațiile profesionale cu nevoile economiei și ale producției — spațiul cel mai potrivit de afirmare și împlinire a personalității umane — Inspectoratul Școlar s-a preocupat de asigurarea caracterului științific al activității de orientare școlară și profesională. În acest scop a fost acordată o atenție deosebită organizării optime a activității comisiei județene, precum și a laboratorului județean de orientare școlară și profesională cu cele opt filiale și subfiliale ale acestora răspîndite pe raza întregului județ. S-au organizat totodată activități destinate perfecționării pregătirii politice,

științifice și psihologice a tuturor cadrelor didactice implicate în munca de orientare școlară și profesională, prin schimburi de experiență, dezbateri, aplicații practice, mese rotunde etc. Au fost elaborate totodată studii și cercetări care au avut drept scop cunoașterea de către elevi și părinți a rețelei școlare, a necesarului de forță de muncă în profil teritorial, în primul rînd a celui din domeniul cu caracter prioritar — mine, petrol, metalurgie, construcții, agricultură — optimizarea opțiunilor profesionale ale elevilor în funcție de aspirațiile și aptitudinile lor. S-a pus, totodată, accent pe contribuția lecțiilor, a diferitelor discipline de învățământ, a activității din cercurile de elevi, din ateliere și din poligoane experimentale, din fermele agricole didactice, din activitățile direct productive din întreprinderi, la crearea climatului potrivit unei cit mai bune alegeri a viitoarelor profesii, pe dobîndirea cunoștințelor și deprinderilor necesare acestor profesii. S-au organizat, evident, și alte acțiuni specifice muncii de orientare școlară și profesională: întîlniri ale elevilor cu muncitorii și specialiștii din întreprinderi, vizite și excursii în unități industriale și agricole, dezbateri etc. Întreg ansamblul acțiunilor inițiate de către Inspectoratul Școlar al Județului Bihor a urmărit cunoașterea și înțelegerea de către cadrele didactice, de specialiștii care îndrumă pregătirea în meserie a elevilor, de către elevi și părinții acestora a politicii generale, de pregătire a forței de muncă prin licee și școli profesionale pentru toate domeniile de activitate ale economiei naționale; corelarea acțiunilor formative ale tuturor factorilor implicați în orientarea școlară și profesională (școala, familia, organizațiile de copii și tineret, unitățile economice); adecvarea întregului sistem de orientare școlară și profesională la specificul economic al județului, al zonelor și localităților; dezvoltarea la elevi a motivației superioare pentru încadrarea în profesii direct productive.

Subliniind în intervenția sa însemnătatea acțiunilor dedicate orientării școlare și profesionale și pregătirii forței de muncă, tovarășa Dobrița Tîgăran, președinta Uniunii Sindicatelor din Învățământ, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri, s-a referit îndeosebi la valoarea contribuției concrete pe care schimburile de experiență pe această temă o aduc și la cunoașterea și generalizarea experienței pozitive în domeniul pregătirii practice în meserie a elevilor din licee și școli profesionale care au determinat și vor determina o mai temeinică implicare a inspectoratelor școlare, a organelor și organizațiilor sindicale din școli îndeosebi a grupelor, în orientarea școlară și profesională a elevilor, acțiune multidimensională care angajează atît societatea în diferitele ei sectoare, cit și școala și odată cu ea educatorii, elevii și părinții acestora. În contextul acțiunilor privind pregătirea forței de muncă se situează și cea de-a IV-a ediție a manifestării metodic-științifice „Creativitate și eficiență în învățământ”, a cărei temă o constituie tocmai „Educația prin muncă și pentru muncă a tinerii generații, integrarea învățământului cu cercetarea, producția și practica social-politică — proces revoluționar de inovare și modernizare a școlii românești”.

În cadrul acestui complex schimb de experiență organizat în județul Bihor, oaspeților li s-a oferit posibilitatea să viziteze mai multe unități școlare cu realizări exemplare în ceea ce privește preocupările de pregătire a forței de muncă și de orientare școlară și profesională. O primă vizită a avut loc la Liceul Agroindustrial din Salonta (director Gheorghe Herdian), liceu cu peste 2 400 de elevi și care pregătește cadre în profilurile industrial-agricol, industrie alimentară și economisist pentru agricultură, în meseriile agronom, mecanizator, agronom-mecanizator, horticultor, mecanizator-zootehnic etc. Ferma agricolă didactică experimentală și de producție a liceului este cu adevărat impresionantă. Ea dispune de 3 mil ha, de teren agricol din care 240 ha arabile, iar restul pentru pășuni și fînețe. Aceasta permite desfășurarea unei largi game de activități tehnico-productive în trei sectoare: sectorul vegetal, sectorul horticol și sectorul zootehnic. Vizitînd sectorul zootehnic al Fermei didactice din Salonta, sector care a fost privit cu un deosebit interes de participanții la schimbul de experiență, aceștia au apreciat modul în care sînt crescute și întreținute în secția de bovine rasele bălța românească, holstein friza, și rasa brună, în secția de ovine rasele: karakul, polvarth, merinos de Transilvania, țurcana și corriedalle, iar în secția de porcine rasele: mangalița, bazna, marle alb și albul mijlociu. De notat că în incinta sectorului zootehnic a fost construită și o stație de biogaz care asigură alimentarea sectorului cu energie necesară.

Buna conlucrare a specialiștilor din fermele agricole cu colectivul de cadre didactice, cu profesorii de matematică, fizică, chimie, biologie se reflectă și în dotarea cabinetelor și laboratoarelor cu mijloace moderne de învățămînt, în preocupările de cercetare științifică ale profesorilor și elevilor. Vizitatorilor le sînt prezentate diferite machete ale unor mașini și utilaje agricole realizate de elevi. Reținem, între altele, buncărul de furaje cu transformator, mașina de plantat cartofi, mașina de armat furaje, combina universală de siloz etc. Sînt, de asemenea, de menționat preocupările de cercetare privind crearea de noi soiuri de varză timpurie, ameliorarea speciilor de măr și păr, stabilirea rațiilor furajere cu ajutorul calculatorului, asolamente specifice Cimpiei Salonta, evaluarea dozelor de îngrășăminte la culturile de legume cu ajutorul calculatorului. Cabinetul de orientare școlară și profesională, pe care oaspeții l-au regăsit în aproape toate liceele vizitate, prezintă prin imagini, date statistice, grafice, descrieri amănunțite ale profilurilor și meseriilor agroindustrial — aspecte demne de interes, menite să influențeze opțiunile pentru care sînt pregătiți elevii.

La Liceul Industrial cu profil minier din orașul Dr. Petru Groza, tovarășul Nicolae Iovan, directorul liceului, prezintă oaspeților formele și metodele folosite pentru realizarea planului de școlarizare și pregătirea forței de muncă. Mina-scoală construită la suprafață, pentru instruirea tehnico-productivă, permite studierea și înțelegerea de către elevi a întregului proces de exploatare minieră, introducerea metodelor moderne de lucru și perfecționarea tuturor sistemelor care funcționează în subteran. Elevilor li se explică practic, de exemplu, modul în care se lucrează într-o galerie de coastă cu post de alimentare și transformare electrică, cu două sisteme de aeraj (absorbant și expirant), cum se efectuează tăierea, transportul și încărcarea mecanizată a minerului, modul de funcționare a instalațiilor de flotare pentru minereuri complexe etc.

Școala-mină, sălile de clasă, cabinetele, laboratoarele, atelierele, căminul, cantina, terenul de sport, întreaga dotare a acestui liceu oferă condiții optime de muncă și învățatură tuturor elevilor. De condiții, la fel de bune beneficiază și elevii liceelor care au constituit obiectul următoarelor vizite: Liceul Industrial din Beiuș cu profil de industrializarea lemnului, licee din municipiul Oradea, dintre care participanții la schimbul de experiență au vizitat pe grupe, după preferințe, Liceul Industrial Nr. 1, cu profil mecanic, Liceul Industrial „Sinteza”, cu profil de chimie, Liceul Industrial „Înfrățirea”, precum și Școlile cu clasele I—VIII Nr. 15, Nr. 18, Nr. 4, licee și școli în care conducerile acestor unități de învățămînt au prezentat metode și procedee folosite în activitatea de organizare școlară și profesională, forme de colaborare cu familia, cu organizația revoluționară de tineret, cu organizațiile de sindicat și cu unitățile economice.

Prezenți în timpul vizitelor din cadrul schimbului de experiență, directorii și reprezentanții ai unităților economice patronatoare, din industrie și agricultură, beneficiari ale forței de muncă formate de școală, au făcut aprecieri elogioase asupra pregătirii tinerilor absolvenți care s-au integrat cu succes în colectivele de muncă și care dau foarte bune rezultate în producție.

★

În încheierea lucrărilor schimbului de experiență de la Bihor, participanții s-au reîntîlnit într-o adunare în plen în care au făcut aprecieri pozitive asupra preocupărilor învățământului bihorean privind orientarea școlară și profesională și pregătirea forței de muncă și au împărtășit din propria lor experiență în acest atît de important domeniu al procesului instructiv-educativ. Adresînd mulțumiri gazdelor ei și-au exprimat totodată hotărîrea de a prelua și a transpune în practica activității din propriile lor județe, experiența pozitivă a cadrelor didactice din județul Bihor.

În cuvîntul său, tovarășul Octavian Floarea, secretar de stat în Ministerul Educației și Învățământului, s-a oprit îndeosebi asupra noilor probleme pe care le ridică în fața învățământului transpunerea în viață a hotărîrilor recente ședințe a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., insistînd asupra sarcinilor concrete care revin inspectoratelor școlare județene, tuturor unităților de învățămînt și colectivelor didactice, asupra măsurilor imediate ce se impun a fi luate pentru aducerea lor la îndeplinire, sub îndrumarea și cu sprijinul organizațiilor de partid. În acest sens, inspectoratele școlare, împreună cu conducerile unităților de învățămînt au fost solicitate să analizeze, în cel mai scurt timp, situația opțiunilor elevilor în raport cu prevederile planurilor de școlarizare la toate tipurile și profilurile de învățămînt, pentru viitorul an școlar, în vederea realizării integrale a acestor planuri. În intervenția sa, tovarășul Octavian Floarea a pus, de asemenea, un accent deosebit pe necesitatea creării tuturor condițiilor ce se impun acum pentru ca absolvenții a 10 clase care vor fi cuprinși în învățămîntul profesional să urmeze în același timp și învățămîntul liceal seral, precum și pentru o mai bună cuprindere în această formă de învățămînt a absolvenților de 10 clase din anii precedenți, încadrați în producție.